

Otepää tähistab tänavu esmamainimise 900. aastapäeva

2016. aastal möödub 900 aastat Otepää esmamainimisest Novgorodi kroonikates. Otepää on oma 900. aastaga üks vanimaid nii Valga maakonnas kui ka kogu Eestis. Juubeliaastal on Otepää tuntud üritustele lisandumas hulgalt uusi sündmusi. Otepää 900. aastapäevale pühendatud konverents ja tantsuõhtu toimub 1. aprillil ehk päeval kui Otepää linnal on 80. sünnipäev.

„Otepää 900 juubeliaasta tähtsündmus on 1.-2. juulil Pühajärvel toimuv suur muusikafestival Retrobest, mis on mõeldud kõigile, kes armastavad eelmiste kümnendite muusikat ja meeleolu. Festivali väliskülalisteks on Thomas Anders ja Modern Talking, DJ Bobo, Haddaway, Boney M, F.R. David, N-Trance, Maria Nayler ja ABBA muusika live,“ rääkis Otepää vallavanem Kalev Laul.

Otepää 900 pidustuste raames toimub 2. juulil teemapäev Nuustaku-Pariis – avatud aiad, kontserdid ja südamed. „Nii et enne, kui minna Pariisi, tuleb sel aastal Otepääl ära käia!“ lisas Laul. Sügisel on toimumas laat ja lõikuspäev. Ülevaate kõikidest 2016 aastal Otepääl

asetleidvatest sündmustest saab kodulehelt www.otepaa.ee/otepaa900.

Otepää ajaloo:

Esimesed inimtegevuse jäljed pärinevad Otepää mailt VI sajandist eKr. Novgorodi kroonikates on Otepääd mainitud juba 1116. aastal, mil Novgorodi vürst Mstislav vallutas karupea kujulise linnuse. Otepää kujunes muistse Ugandi maakonna teiseks kindlustatud keskuseks Tärta kõrval. Muinasaja lõpus oli Otepää ilmselt Ugandi olulisemaid keskusi, mõned ajaloolased on oletanud, et ta võis 13. sajandi alguses olla olulisemgi kui Tärta, sest just Otepää vallutasid ristisõdijad 1208. aasta alguses esimesena ning hiljem rajati sinna ka esimene piiskopilinnus; samas kui Tärta võis olla kuni 1215. aastani mahajäetud. Keskaajal asus Otepääl alev, mis aga Liivi sõja ajal lõplikult hävitati.

1. aprillil 1936. aastal anti Otepäele linnaõigused, tänavu möödub sellest 80. aastat.

Otepää kirik ja linnamägi. Rahvusarhiivi Ajalooarhiiv.
EAA.2111.1.15336.1

Mõned võrdlused Eesti linna- de esmamainimisest:

1030. a. Tärta mainitakse esimest korda
1116. a. Otepää linnust mainitakse Vene kroonikas
1154. a. Tallinna oletatav esmamainimine

1211. a. Viljandit kirjeldatakse Henriku kroonikas
1241. a. Narva küla nimetatakse Taani hindamisraamatus
1286. a. Valga ilmub ajalooallikatesse
1839. a. esimene teade Tõrva kõrtsist
Allikas: www.histrodamus.ee.

MONIKA OTROKOVA

Otepääst sai taas talvepealinn

22. detsembril kell 6.48 algas astronoomiline talv ning Otepää sai 19. korda talvepealinnaks. Sügise aitasid talveks laulda Ott Lepland ja Liis Lemsalu.

Varahommikuses hämaruses andis Otepäele valitsemisaua üle Narva linna Tarmo Tammiste ning Tallinna linna esindaja Alar Rästa vastava tunnistuse, mis kuulutas Otepää talvepealinnaks kuni kevade tulekuni.

Otepää vallavanem Kalev Laul sõnas valitsemisaua vastu võttes, et eelmisel aastal andis Otepää lubaduse hoida lund nii kevadel, kui suvel kui ka sügisel, paraku talveks lund ei jätkunud. „Hoiame meile usaldatud talvepealinna tiitlit väärilt, vaatamata lumenapusele on Otepääl alati midagi teha, näiteks sõita tõukeratastega, mängida Tehvandi Spordikeskuses discgolfi või vaadata Otepää Winterplaces põhjapõtru,“ ütles Kalev Laul.

Otepäälaste hea hommikumeeleolu eest hoolitses Otepää valla pikaajaline hea koostööpartner raadio SkyPlus ja saatejuht Vaido Pannel. SkyPlus on juba 10 aastat on aidanud viia Talvepealinna sõnumit üle Eesti.

Otepää vallavolikogu esimees Kuldar Veere tänas raadio SkyPlusi väga hea

Vasakult Tallinna Raepressi juhataja Alar Rästa, Narva linna-
pea Tarmo Tammiste ja Otepää vallavanem Kalev Laul.

koostöö eest ja andis SkyPlus turundus-
juhile Sigrid Saarele üle valla tänukirja.

Röömsat elevust lisas tantsukooli JJ-Streeti esinemine, lumetrollide ja jõuluvana kohalolek ning Loodusturism.ee tõukerattad. Otepäälasi oli ter-
vitama tulnud ka kevadpealinna Türi esindus. Suvepealinn Pärnu saatis oma tervituse kirja teel. Küninlasäras kesk-
väljak sai täiendust Arnika ilutulestiku

näol. Talve alguse puhul tehti otepääl-
lastele viktoriini, mille võitjad said auhinnaks järgmise aasta juulis toimuva muusikafestivali Retrobest pääsmed.

Talvetunnet aitas luua Ott Leplandi ja Liis Lemsalu esinemine, mida oli kuulama tulnud terve väljakutäis otepäälasi. Otepää naiskodukaitse jagas sooja teed ja kringlit.

Talvepealinna avaüritused korral-

das Otepää Kultuurikeskus koostöös Otepää Naisseltsi, jõuluvana, Otepää naiskodukaitse ja Otepää gümnaasiumiga. Toetas Otepää vald. Talvepealinna ametlik raadio on raadio SkyPlus.

MONIKA OTROKOVA

Otepää Vallavalitsus

tänab kõiki
koostööpartnereid
talvepealinna
avamispidustuste
korraldamisel.

Otepää talvelaati oli edukas.

Täname kõiki liikmeid,
laadal osalejaid ja
toetajaid!

Otepää Naisselts

ILMUB 2 KORDA KUUS!

Valgamaa edukamad spordis 2015

Meie piirkonnast tunnustati

Naised - Kristiin Oja, Kitechicks MTÜ spordiklubi, Otepää vald, lohesurf.

Mehed juuniorid - Andres Saal, Otepää SK, Otepää vald, suusaorienteerumine.

Poisid-A - Artti Aigro, SK Põhjakotkas, Otepää vald, suusahüpped.

Tüdrukud-A - Mariel Merlii Pulles, SK Karupesa Team, Otepää vald, murdmaasuusatamine.

Edukas erivajadustega sportlane - Hans Teearu, SK Karupesa Team, murdmaasuusatamine.

Noorte võistkond - SK Karupesa Team M14 vanuseklassi teatesuusatamise meeskond (Albert Unn, Steve Vahi, Anders Veerpalu).

Naised 35+ - Ene Aigro, Tehvandi Suusaklubi, Otepää vald, murdmaasuusatamine.

Mehed 35+ -Peeter Adler, Sangaste vald, maastikuvõidu.

Noortetreener - Tanel Ojaste, SK Karupesa Team, Otepää vald, murdmaasuusatamine

Spordiperekond - perekond Pulles, Otepää vald (Margo, Maive, Marten, Mariel Merlii, Marit Maribel).

Otepäele tulid kokku jõuluvana

20. detsembril tulid Otepäele kokku jõuluvana ja peeti talveturgu. Jõuluvana saabusid Otepäele vaatamata kehvalede lumeoludele igast ilmakaarest ja igasuguste transpordivahenditega – kohale jõuti küll politseiautos, kiirabiga, ratta seljas, suuski käes hoides, päästeautoga, mõni jõuluvana kasutas taksot, osad jõuluvana saabusid elektriautot lükates, üks jõuluvana koos jõulumemmega saabus aga murutraktori seljas. Üks jõuluvana hääletas ennast punase Niva peale ning grupp lõbusaid jõuluvanasid koos memmiga tulid punase bussiga.

Jõuluvana pidasid kuuse all jõuluvana Valdur Sepa juhtimisel maha hääleka rahvakoosoleku ühislaulmise vormis ning andsid koosoleku protokollile üle Otepää vallavanemale Kalev Laulule.

Hiljem külastasid jõuluvana Otepää Winterplace, kuhu detsembri alguses kolisid Lapimaalt elama viis jõuluvana põhjapõtra: Rudolf, Olaf, Niko, Robbie ja Sven. Jõuluvana tegid oma uute sõpradega agaralt tutvust.

Lisaks jõuluvana kokkutulekule toimus Otepääl ka traditsiooniline talveturg, kus sai osta erinevaid käsitöösemeid, toidupoolist ja tarbeesemeid. Laadal esinesid naisrahvatantsu rühm Nuustaku, eakate ansamblid Laulurõõm ja Tantsurõõm, turgu juhtis jõulumemm Marika Viks.

Lapsed said sõita Katre-Liisi poni ja hobusega. Laada korraldas Otepää Naisselts.

MONIKA OTROKOVA

AMETLIK INFO

Otepää Vallavolikogus

17.12.2015

- Määrati **Otepää vallas asuvate ühissõidukipeatus-teh kohanimed.**
- Muudeti Otepää Vallavolikogu 18. juuni 2015. a otsuse nr 1-4-30 „Otepää vallasiseses linnas Tennisevälja tn 1 asuva hoone maakütte kollektori detailplaneeringu algatamine“ motiveeriva osa neljanda lõike kolmandat lauset ning sõnastati see järgmiselt: „Detailplaneeringu POS 1 määratud ehitusõigust võib muuta, kuna see on vajalik maakütte pinnasekollektori rajamiseks.“
- Kehtestati Sihva külas asuvate **Kõrre-Ojaääre, Kooli 2 ja Sika kinnistute detailplaneering.**
- Lubati **Otepää Vallavalitsusel** sõlmida **hankepingud Otepää Kultuurikeskuse I korruse renoveerimiseks ja renoveerimistöde omanikujärelevalve teenuse tellimiseks.**
- Lubati **Otepää Vallavalitsusel** sõlmida **hankeping tänavavalgustuse projekteerimiseks ja ehitamiseks Otepää külas asuval riigimaanteel 23163 Alajaam – Vana-Otepää tee.**
- Võeti vastu **Otepää valla 2015. aasta teine lisaearve.**
- Kinnitati **Otepää Gümnaasiumi arengukava aastateks 2015-2019.**

29.12.2015

- Otsustati algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ning teha **Palupera Vallavolikogule, Valgjärve Vallavolikogule, Kanepi Vallavolikogule ja Ürvaste Vallavolikogule** ettepanek alustada läbirääkimisi haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus kohaliku omavalitsuse üksus.

Otepää Vallavalitsuses

21.12.2015

- Nõustuti Vana-Otepää külas asuva **Metsavahi maauksuse** riigi omandisse jätmisega.
- Väljastati **Raido Käärile** projekteerimistingimused Otepää vallasiseses linnas **Paju tn 3 maauksusel** elamu ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **Maris Kreekile** ja **Toomas Kreekile** projekteerimistingimused Truuta külas **Mäetsa maauksusel** abihooone ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **Otepää vallale** projekteerimistingimused Pühajärve külas **Savi tee** ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **sihtasutusele Tehvandi Spordikeskus** kasutusluba Kääriku külas **Kääriku maauksusel** asuva ehitise (korvpalli, käsipalli ja võrkpalli väljakud, ehitisregistri kood 220756494) kasutuselevõtuks.
- Väljastati sihtasutusele **Tehvandi Spordikeskus** kasutusluba Kääriku külas **Kääriku maauksusel** asuva ehitise (laste mänguväljaku spordiplats, ehitisregistri kood 220756487) kasutuselevõtuks.
- Väljastati **sihtasutusele Tehvandi Spordikeskus** kasutusluba Kääriku külas **Kääriku maauksusel** asuva ehitise (rannavolle ja rannajalgpalli väljakud, ehitisregistri kood 220756476) kasutuselevõtuks.
- Seati ühele isikule hooldus.
- Määrati ühele isikule puudega inimese täiendav toetus summas 19,17 eurot.
- Määrati matusetoetus kahele isikule kogusummas 356 eurot.
- Määrati ühekordne toetus 15-le isikule kogusummas 863 eurot.
- Jäeti rahuldamata kolm ühekordse toetuse saamiseks esitatud avaldust.
- Kanti **Otepää Vallavalitsuses** maha 37 ühikut kasutuskõlbmatut vara, summas 7546,54 eurot.
- Kinnitati 14 nõuete lootusetuks kandmine ja **Otepää Vallavalitsuse** bilansist väljakandmine.
- Kinnitati **lihthanke „Otepää Kultuurikeskuse I korruse renoveerimine“** tulemused. Tunnistati pakkujad AS Eviko (registrikood 10321432), AS Merko Tartu (registrikood 10081063), OÜ Bergland (registrikood 10992824), OÜ Sepmar (registrikood 11236929) ja OÜ PVH Ehitus (registrikood 10148040) vastavaks hankedokumentides esitatud kvalifitseerimise tingimustele. Tunnistati pakkuja Hansa Ehitus Eesti AS (registrikood 12025028) mittevastavaks hankedokumentides esitatud

DETAILPLANEERINGUD

Detailplaneeringu kehtestamine

Otepää Vallavolikogu kehtestas 17. detsembri 2015. a istungil otsusega nr 1-4-66 Sihva külas asuvate **Kõrre-Ojaääre, Kooli 2 ja Sika kinnistute detailplaneeringu.**

Detailplaneering on kättesaadav tööajal Otepää Vallavalitsuses (Lipuväljak 13, Otepää).

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

Tennisevälja tn 1 asuva hoone maakütte kollektori detailplaneering

Otepää Vallavolikogu 18. juuni 2015. a otsuse nr 1-4-30 „Otepää vallasiseses linnas Tennisevälja tn 1 asuva hoone maakütte kollektori detailplaneeringu algatamine“ motiveeriva osa neljas lõige sätestab: „Pühajärve rannapargi maauksusel on Otepää Vallavolikogu 27. veebruari 2003. a otsusega nr 1-4/15 kehtestatud Pühajärve ranna ja rannapargi detailplaneering. Kehtiva detailplaneeringu kohaselt on alale määratud haljasala juhtotstarve ning määratud 951 m² suurune ehitusala (sihtotstarve 100% ühiskondlike hoonete maa, täisehituse % 30, lubatud ehitiste arv 1, korruselisus 1, ehitiste suurim lubatud kõrgus 4 m, katusekalle 0-30°). Maakütte pinnasekollektori rajamisel ja realservituudi seadmisel tuleb arvestada kehtiva Pühajärve ranna ja rannapargi detailplaneeringuga määratud maa kasutamise otstarbeid ja ehitusõigusi.“

Korteriühistu GMP Clubhotel on esitanud taotluse (registreeritud 17. novembril 2015. a nr 1-10/2438 all) otsuse sõnastuse muutmiseks. Detailplaneeringu koostamise käigus on selgunud, et maakütte pinnasekollektori paigaldamiseks kasutada soovitud ala ei pruugi olla piisav, kui planeeringu koostamisel peab arvestama kehtiva Pühajärve ranna ja rannapargi detailplaneeringu POS 1 määratud ehitusõigust.

Tänaseni ei ole realiseeritud rohkem kui 10 aastat tagasi kehtestatud Pühajärve ranna ja rannapargi detailplaneeringu POS 1 ette nähtud ehitusõigust ega asutud püstitama planeeritud ühiskondliku kasutusotstarbega ehitist. Muutunud on planeeringuala ümbritsev miljö. Pühajärve rannapark on välja kujundatud puhkemaastikuks ning omab suurt esteetilist ja rekreatiivset väärtust. Arvestades tänast maastikulist situatsiooni ning vajadust rajada alale maakütte pinnasekollektor, on Pühajärve ranna ja rannapargi detailplaneeringu lahenduse muutmise võimaldamine põhjendatud.

Otepää Vallavolikogu otsustas 17. detsembri 2015. a otsusega nr 1-4-65 muuta Otepää Vallavolikogu 18. juuni 2015. a otsuse nr 1-4-30 „Otepää vallasiseses linnas Tennisevälja tn 1 asuva hoone maakütte kollektori detailplaneeringu algatamine“ motiveeriva osa neljanda lõike kolmandat lauset ning sõnastas selle järgmiselt: „**Detailplaneeringu POS 1 määratud ehitusõigust võib muuta, kuna see on vajalik maakütte pinnasekollektori rajamiseks.**“

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

Detailplaneeringu algatamine

Otepää Vallavalitsus otsustas 04. jaanuaril 2016. a korraldusega nr 2-4-4 algatada Otepää külas asuva **Tiku katastriüksuse detailplaneeringu.**

Planeeritav ala hõlmab Tiku katastriüksust (tunnus 63601:001:0176, kogupindala 4941 m², maakasutuse sihtotstarve 100% ärimaa) ning välja- ja sissesõitudega seotud avalikke teid: Alajaam – Vana-Otepää (katastri-tunnus 63602:001:1363) ja 46 Tatra – Otepää – Sangaste tee, (katastritunnus 63602:001:1361) arvestuslikult kogupindalaga ca 1334 m², säilitades ülejäänud osas esialgselt olemasoleva situatsiooni. Planeeritava ala suuruseks on seega ca 6275 m². Planeeringualale ulatub tee kaitsevöönd ja elektripaigaldise piiranguvöönd.

Planeeringualal kehtib Otepää Vallavolikogu 18. juuni 2015. a otsusega nr 1-4-33 kehtestatud Väike-Veske kinnistu detailplaneering. Planeerimiseseaduse § 140 lõike 7 alusel tuleb detailplaneeringu muutmiseks koostada uus sama planeeringuala hõlmav detailplaneering,

läheldes käesolevas seaduses detailplaneeringu koostamisele ettenähtud nõuetest. Planeerimiseseaduse § 140 lõike 8 alusel muutub uue detailplaneeringu kehtestamisega sama planeeringuala kohta varem kehtestatud detailplaneering kehtetuks.

Väike-Veske kinnistu detailplaneeringuga määrati POS 2-le (käesoleval ajal Tiku katastriüksus) järgmine ehitusõigus: max ehitusalune pind 1500 m², max 2 hoonet, korruselisus kuni 3, max täisehituseprotsent 34,2, 10 parklohta. Krundile määrati kasutamise sihtotstarve vastavalt 70 % mootorsõidukite remondi- ja hooldusmaa (LH) ning 30% kaubandus-, tootlustus- ja teenindushoone maa (BT).

Käesolevaks ajaks on kinnistu omaniku äriplaan muutunud ning ta taotleb Väike-Veske kinnistu detailplaneeringuga moodustatud Tiku katastriüksusele tankla rajamist. Detailplaneeringu eesmärk on välja selgitada Tiku katastriüksusele tankla ja seda teenindavate rajatiste rajamise võimalikkus.

Detailplaneeringuga soovitakse määrata alale tankla ja teenindushoone maa (ÄH) kasutamise sihtotstarve. Tankla ja teenindushoone maa alla mõistetakse tankla hoone maad, mille juurde kuulub autopesula, kauplus jms teenindus.

Otepää valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeritav ala segafunktsiooniga maal (kaubandus-, tootlustus-, teenindus- ja majutushoone maa; kontori- ja büroohoone maa ning liiklust korraldava teenindava ehitise maa).

Üldplaneeringu (p 2.10) mõistes on segafunktsiooniga maa kaubandus-, tootlustus- ja teenindushoone maa, kontori- ja büroohoone maa, liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa (parkla). Segafunktsiooniga maal määratakse erinevate funktsioonide jaotus ja paigutus detailplaneeringuga.

Üldplaneeringu (p 3.1) alusel on ala määratud kom-paktse asustusega alaks (vastavalt asutusküste vahelise lahkmejoone muudatusettepanekule, maakasutusplaanile kantud piirides), kus on detailplaneeringu koostamine kohustuslik. Otepää valla ehitusmäärus § 20 punkti 4 alusel on kohustuslik koostada detailplaneering, kui ehitatakse bensiinjamaa. Seega on igati põhjendatud antud eesmärgi väljaselgitamiseks detailplaneeringu koostamise algatamine. Võimalike uuringute läbiviimise vajadus detailplaneeringut algatades puudub.

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamata jätmine

Otepää Vallavalitsus jättis 04. jaanuari 2016. a korraldusega nr 2-4-4 algatamata **Tiku katastriüksuse detailplaneeringu KSH.** Detailplaneeringu eesmärk on välja selgitada Tiku katastriüksusele tankla ja seda teenindavate rajatiste rajamise võimalikkus. Detailplaneeringuga soovitakse määrata alale tankla ja teenindushoone maa (ÄH) kasutamise sihtotstarve. Tankla ja teenindushoone maa alla mõistetakse tankla hoone maad, mille juurde kuulub autopesula, kauplus jms teenindus. Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon 18.12.2015.a kirjaga nr PVV 6-8/15/28136-2 on seisukohal, et läheldes teadaolevast informatsioonist ei kaasne eeldatavalt planeeritava tegevusega olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole vajalik.

Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik detailplaneeringu menetluse käigus. Keskkonnaamet märkis oma kirjas, et eelhinnangus tuleks täpsustada, et Otepää looduspark on Natura 2000 võrgustiku linnu- ning loodusala (Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615-k), mitte üksnes linnuala, nagu eelhinnangus on märgitud. Vastavalt märkusele on eelhinnangut täpsustatud. Detailplaneeringu koostamise algataja ja koostamise korraldaja Otepää Vallavalitsus (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää), kehtestaja on Otepää Vallavalitsus või Otepää Vallavolikogu (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää) ning koostaja MaastikConsult OÜ (aadress Koidu tn 20, 68605 Tõrva).

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Otepää Vallavalitsuses (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää) ja Otepää valla dokumendiregistris <http://avalik.amphora>.

AMETLIK INFO

kvalifitseerimise tingimustele ning eemaldada pakkuja edasisest hankemenetlusest. Tunnistati pakkujate AS Eviko, AS Merko Tartu, OÜ Bergland, OÜ Sepmar ja OÜ PVH Ehitus poolt esitatud pakkumused vastavaks, kuna need vastavad kõikidele hankedokumentides esitatud tingimustele.

Läheldes hankedokumentides esitatud hindamise kriteeriumitest tunnistati edukaks pakkumuseks pakkuja **OÜ Sepmar poolt esitatud pakkumus summas 228 281,81 eurot ilma käibemaksuta**, kui vastavaks tunnistatud pak-kumuste hulgas madalaima hinnaga pakkumus.

- Kehtestati **Pühajärve Põhikooli 2015/2016. õppeasta koolivaheajad** alljärgnevalt: 1.1 sügisvaheaeg 17. oktoober 2015. a kuni 25. oktoober 2015. a; 1.2 jõuluvahetaeg 23. detsember 2015. a kuni 10. jaanuar 2016. a; 1.3 talvevaheaeg 20. veebruar 2016. a kuni 28. veebruar 2016. a; 1.4 kevadvahetaeg 16. aprill 2016. a kuni 24. aprill 2016. a; 1.5 suvevaheaeg 8. juuni 2016. a kuni 31. august 2016. a.

- Määrati **mittetulundusühingule ABC Arendus** 22.-23. jaanuaril 2016. a. toimuva spordiürituse „ETU Euroopa Meistrivõistlused talitriatlonis 2016“ korraldamiseks toetus summas 1000 eurot. Määrati Otepää Võrkpalliklubile 9. jaanuaril 2016. a. toimuva spordiürituse „Otepää valla XVII Karikavõistlused võrkpallis“ korraldamiseks toetus summas 350 eurot.

- Anti **osaühingule Ilutulestiku Keskus Arnika** (registrikood 10336764, aadress Tallinna mnt 69 Viljandi) ilutulestiku korraldamise luba ajavahemikul 1. jaanuaril 2016. a. ajavahemikul kell 00:00 - 00:10 Otepää vallasiseses linnas Valga mnt 1d territooriumil ilutulestiku korraldamiseks.

28.12.2015

- Määrati ühele isikule matusetoetus summas 128 eurot.

ee/otepaa/index.aspx?org=66&unit=2.

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamata jätmine

Otepää Vallavalitsus jättis 04. jaanuari 2016.a korraldusega nr 2-4-5 algatamata **Pihlaka ja Lombiveere katastriüksuste detailplaneeringu KSH.**

Pihlaka ja Lombiveere katastriüksuste detailplaneering on algatatud Otepää Vallavalitsuse 30. novembri 2015. a korraldusega nr 2-4-471, eesmärgiga katastriüksuseid jagada, moodustada elamukrunte ja määrata ehitusõigused.

Detailplaneeringu koostamise algataja ja koostamise korraldaja Otepää Vallavalitsus (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää), kehtestaja on Otepää Vallavalitsus või Otepää Vallavolikogu (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää) ja koostaja osauhing Melotrix Grupp (aadress Käo tee 23, 61504 Elva).

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon on oma 18. detsembri 2015. a kirjaga nr PVV 6-8/15/20540-5 seisukohal, et läheldes teadaolevast informatsioonist ei kaasne eeldatavalt planeeritava tegevusega olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik detailplaneeringu menetluse käigus.

Korraldusega on võimalik tutvuda tööajal Otepää Vallavalitsuses (aadress Lipuväljak 13, 67405 Otepää) ja Otepää valla dokumendiregistris <http://avalik.amphora>.

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

Detailplaneeringu avaliku välja-paneku järgne avalik arutelu

Savikoja tn 9 kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 17.12.2015–04.01.2016. Avaliku väljapaneku ajal esitas 1 kodanik ettepanekuid ja vastuväiteid. Avaliku väljapaneku järgne avalik arutelu toimub 25.01.2016 kell 17.00 Otepää Vallavalitsuse nõukojas.

Avaliku väljapaneku järgselt täiendatud planeeringuga on võimalik tutvuda alates 15.01.2016 Otepää valla veebilehel www.otepaa.ee ning tööajal Otepää Vallavalitsuses

Info: Enelin Alter, enelin.alter@otepaa.ee, 7664820.

AMETLIK INFO

- Määrati sünnitoetuse esimene osa ühele isikule kogusummas 384 eurot.
- Tunnistati kehtetuks Otepää Vallavalitsuse 21. detsembri 2015 a. korraldus nr 2-4-522 „**Lihthanke „Otepää Kultuurikeskuse I korruse renoveerimine“ tulemuste kinnitamine“**. Kinnitati lihthanke „Otepää Kultuurikeskuse I korruse renoveerimine“ **uued tulemused**.
- Tunnistati pakkujad AS Eviko (registrikood 10321432), AS Merko Tartu (registrikood 10081063), OÜ PVH Ehitus (registrikood 10148040), ühispakkujad OÜ Bergland (registrikood 10992824) ja OÜ Hansakatused (registrikood 11158419) ning ühispakkujad OÜ Best Building (registrikood 11675238) ja OÜ Sepmar (registrikood 11236929) vastavaks hankedokumentides esitatud kvalifitseerimise tingimustele.
- Otsustati tunnistada ühispakkujad Hansa Ehitus Eesti AS (registrikood 12025028) ja AS Kurmik (registrikood 10244542) mittevastavaks hankedokumentides esitatud kvalifitseerimise tingimustele ning eemaldada ühispakkujad edasisest hankemenetlusest. Tunnistati pakkujate AS Eviko, AS Merko Tartu, OÜ PVH Ehitus, ühispakkujate OÜ Bergland ja OÜ Hansakatused ning ühispakkujate OÜ Best Building ja OÜ Sepmar poolt esitatud pakkumused vastavaks, kuna need vastavad kõikidele hankedokumentides esitatud tingimustele.
- Lähtudes hankedokumentides esitatud hindamise kriteeriumitest tunnistati edukaks pakkumuseks ühispakkujate **OÜ Best Building** ja **OÜ Sepmar** poolt esitatud pakkumus summas **228 281,81 eurot ilma käibemaksuta**, kui vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast madalaima hinnaga pakkumus. Otsustati sõlmida edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujaga hankeleping ehitustööde teostamiseks.
- Määrati **MTÜle Sportlik Eesti** ajavahemikul 4. - 7. august 2016. a toimuva triatlonivõistluse „IRONMAN 70.3 OTEPÄÄ“ korraldamiseks toetus summas 2000 eurot.

04.01.2016

- Vabastati korraldatud jäätmeveoga liitumisest 12 isikut.
- Määrati ühele isikule matusetootus summas 128 eurot.
- Määrati sünnitoetuse esimene osa kahele isikule kogusummas 768 eurot.
- Otsustati algatada Otepää külas asuva **Tiku katastriüksuse** detailplaneeringu ja jätta algatamata kesk-konnamõju strateegiline hindamine.
- Otsustati jätta algatamata Otepää külas asuvate **Pihlaka** ja **Lombiveere katastriüksuste** detailplaneeringu kesk-konnamõju strateegilise hindamine.

11.01.2016

- Väljastati **Toomas Juhani'le** projekteerimistingimused Vana-Otepää külas **Mäe-Tseema maaüksusel** tiigi ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **Toomas Juhani'le** projekteerimistingimused Vana-Otepää külas **Mäe-Tseema maaüksusel** abihoo-ne ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **PIIBER PROJEKT OÜ-le** projekteerimistingimused Arula külas **Ansu maaüksusel** tiigi ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastati **Toomas Appole** kasutusluba Pilkuse külas **Otijärve maaüksusel** asuva ehitise (üksikelamu, ehitisre-gistri kood 120640183) kasutuselevõtuks.
- Väljastati **Toomas Appole** kasutusluba Pilkuse külas **Otijärve maaüksusel** asuva ehitise (abihoone, ehitisregist-ri kood 120640185) kasutuselevõtuks.
- Vabastati korraldatud jäätmeveoga liitumisest viis isikut.
- Määrati ühele isikule matusetootus summas 128 eurot.
- Anti **Võru Spordikoolile** (registrikood 75020017, asukoht Räpina mnt 3a, Võru linn) tegevusluba murd-maasuusatamise osakonna õppuritele Audentese Spordi-gümnaasiumi Otepää filiaali ruumides (aadress Lipuväljak 14, Otepää vallasisene linn) projektlaagri pidamiseks aja-vahemikul 4. – 10. juuli 2016. a.

SÜNNID

Kertu Rõõmussaar	9. detsembril
Vanessa Vutt	15. detsembril
Reimo Kristen Treial	17. detsembril
Lauren Tigane	30. detsembril

Tagasivaade möödunud aastale

Otepää vallavanem Kalev Lau

Aasta tundub olevat pikk aeg. Kuigi, kui vaadata ta-gasi möödunud aastale, siis nii mõnigi neist tundub pikemana kui teine. Igas aastas on midagi, mida temast kaasa võtta ja oma mälestustes hoida. Mida rohkem on olnud olulisi sündmusi ja kordaminekuid, seda meelde jäävam aasta on.

Pöörasin hetkeks pilgu möödu-nud aastasse, et märgata seda, mis oli Otepää jaoks oluline ja mida olnust olevasse kaasa võtta. Kui aasta tagasi oli täies hoos SA Otepää Turismi, SA Tõrva-Helme Turismi ja SA Valga-maa Arenguagentuuri ühendamine, siis tänaseks on turismi koordineeri-mas maakonnas üks organisatsioon ja esimesed ühisetegutsemise võidud on juba ilmnenud. Usun, et enamik meist on märganud Postimehe paber-lehes või veebilehel Otepää 900 aasta-päeva teadvustavaid reklaame.

Eelmisel aastal suurenes valla eelarvest töötasu saavate õpetajate palgaraha ligi 20% ja ka sellel aastal

jätkame õpetajate osas keskmisest palgakasvust suurema tõusuga ning oleme planeerinud kuueprotsendilist töötasu muutust.

Teoks sai gümnaasiumi õpilaste tasuta toitlustamine. Maksime val-laeelarvest kinni riigi toetuse ja tege-liku toidupäeva maksumuse hinna vahe, et tühi köht ei segaks gümnaa-siumihariduse omandamist. Jätkame seda ka uuel aastal. Lisaks said eel-misel aastal suurpered rõõmustava uudise. Kolme- ja enamalapselistel peredel on võimalus taotleda lasteaia toiduraha tasumisest vabastamist. Pühajärve põhikool läks üle maaküt-tele. Tänu Keskonnainvesteeringute Keskuse toetusele teostatud investee-ring võimaldab juba käesoleval aastal säästa hoone küttekuludelt.

Alustasime kultuurimaja rekonst-rueerimisega. Vaatamata sellele, et Hasartmängumaksunõukogu eraldas umbes 30 000 eurot, tuleb valla eelar-vest maja esimese korruse ruumide renoveerimiseks ja sisustuse soetami-seks lisada ligi pool miljonit eurot. Ehi-tustööd juba käivad ja plaanide reali-seerumisel on sügisel võimalik kultuuri teha ja näha jälle kultuurimajas.

Elanikel oli võimalus 2015. aasta jooksul tasuta ära anda ohtlikke jäät-meid, mis sai teoks tänu KIKi 27 000 euro suurusele toetusele. Seda või-malust kasutati aktiivselt ja ka 2016. aastaks on KIK teinud otsuse toetada Otepää piirkonna ohtliku jäätmete utiliseerimist ligi 12 000 euroga.

Kaasava eelarve esmakordsel kasutamisel sai teoks Keskuse piir-konna palliplatsi rekonstrueerimi-ne. Tööde teostamine läks kaks korda kallimaks, kui kaasava eelarve

summa ning seetõttu jääb 2016. aas-tasse tööde lõpetamine ehk väljaku joonimine.

Eelmisel aastal algas Tervisekes-kuse ehitamise ettevalmistamine. Valminud on Otepää esmatasandi tervisekeskuse arengukava ja ees on ootamas detailplaneeringu koostami-ne, hoone projekteerimine ja toetus-taotluse ettevalmistamine.

Tegeleme katlamaja ja küttevõr-gu uuendamisega. Alustame KIKst toetuse taotlemisega ja eesmärk on positiivse stsenaariumi korral juba 2016. aastal tegevustega alustada.

Hetkel on käimas ettevalmista-vad tegevused tänavavalgustuse ja ühisveevärgi- ning kanalisatsiooni rekonstrueerimisele. Valminud on ühisveevärgi ja kanalisatsiooni aren-gukava ning inventariseeritud on tänavavalgustus.

2015. aastal alustatud kalmistu andmete digitaliseerimini jõuab ees-märgini 2016. aastal. Mõõdistused on tehtud ning vajalik on veel siduda kalmistuplatside andmed kaardima-terjaliga, et üle interneti oleks kogu kalmistu andmed kättesaadavad. Kal-mistu kuivendustööd, millega algust tehti, jõuavad lõpujärku samuti käes-oleval aastal.

Tõikamäe kergliiklustee asukoht on looduses juba kenasti märgatav ning asfaltkatte paigaldus on see, mis eelmisest aastast uude üle tuli.

Oluliseks verstapostiks oli eel-misel aastal valla arengukava kinnitamine. Dokument, mis koondab tuleviku nägemust, sai voli-kogult heakskiidu ja on aluseks valla-valitsuse igapäevasel töö.

Kuigi me seda igapäevaselt ei tea-dvusta, määravad väga palju sellest kuidas me end tunneme, kuidas meil läheb, inimesed, kes on meie kõrval. Ja meie kõrval on palju tubli-sid ja tunnustamist väärivaid inimesi. 2015. aasal saime õnnitleda nii aasta ema Krista Sumbergi, aasta isa Aivar Ostraki kui ka aasta ettevõtte Toidu-pada OÜ juhatajat Krista Tiidot. Hea meel oli näha, et maakondlikul tun-nustusüritusel kutsuti Otepää valla sportlasi auhinda saama lausa üheksal korral. Maakondlikul aasta ettevõtja-te valimisel sai parima uustulnuka tiitli Otepää Winterplace.

Astavahetuse hetkel pidas end elanike registri põh-jal Otepää valla elanikuks 3962 inimest, seda on 57 inimese võr-ra vähem kui aasta tagasi. Kui vaadata koos Otepäaga ka valla piirinaabreid, siis seitsme valla peale vähenes ela-nike arv eelmise aastaga 184 inimese võrra. Sellise muutused toovad meid käesoleva aasta ühe olulisema teema juurde, milleks on haldusreform. Otse loomulikult valdade kokkupanek ei ole mingi imevahend, mis tooks ühinenud valdades kaasa plahvatuslikud demo-graafilised muudatused elanike arvu suurenemise näol. Tegemist on otsu-sega, mille positiivsed küljed ilmnevad alles pika perioodi tagant.

2016. aastal tähistame Otepää esmamainimise 900. aastat. Toimu-mas on mitmeid sündmusi, millest suurimaks on 1. ja 2. juulil peetav Retrobest festival. Tundkem siis tänavu rõõmu kõrgest vanusest ja võorustagem külalislahkelt kõiki, kes Otepää juubelile tulevad!

Otepää valla rahvastikusündmused

Seisuga 01.01.2016 elab Otepää vallas kokku 3962 elanikku, neist mehi 1924, naisi 2038. Otepää linnas elab 1982 elanikku, külates 1980 elanikku.

Eelmisel aastal sündis 42 last, neist 16 poissi ja 17 tüdrukut. Suri 44 inimest, neist 21 meest ja 23 naist.

Otepää vallas elab 1 hollandlane, 1 inglase, 2 juuti, 1 poolakas, 1 rumeenlane, 1 sakslane, 23 soomlast, 1 tatarlane, 4 ukrainlast, 1 uusmere-maalane, 49 venelast ja 1 vepsalane.

Vallast lahkus 152 inimest, juurde tuli 107 val-lakodanikku.

Andmed pärinevad Rahvastikuregistrist.

Swedbank Otepääl

Nõustamisteenus:
Pakume nõustaja teenust üks kord nädalas

Otepää linnaraamatukogus 13.00-16.00	I kvartalis 4., 11., 18. ja 25. jaanuaril 1., 8., 15., 22. ja 29. veebruaril 7., 14., 21. ja 28. märtsil
---	---

Kliendinõustaja aitab igapäevapanganduse teemadel. Teil on võimalik tellida pangakaarte, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Finantsteenuseid pakub Swedbank AS ja finantsteenuste tingimustega saate tutvuda www.swedbank.ee. Lisainfot pangateenuste kohta saate 24h nõustamiskeskuse telefonilt 6 310 310.

Tähelepanu Otepää inimesed!

Politsei on jõudnud info, et käesoleval aastal on Otepää linnas võõrad isikud sisenenud lukustamata eramu kõrvalhoo-netesse.

Sellega seoses palume kõigil olla tähelepanelik ning lukustada ka kõrvalhooned. Kõigil, kes näevad kahtlaseid isikuid või kahtlast tegevust, pa-lume sellest teatada politsei lühi-numbril 112.

Jaana Toode, piirkonnapolitseinik

Eterniidi kogumise VI voor

Algas kodumajapidamistes tekkinud eterniidijäätmete kogumise VI voor. Etteregistreeritud isikud saavad registreeritud koguse eterniiti üle anda tasuta. Jäätmete transport kogumiskohta tuleb jäätmevaldajal iseseisvalt organiseerida. Juhime tähelepanu, et projekti koostamine ja hindamine võtab aega. Hinnanguliselt toimub eterniidijäätmete kogumine sügis/talv 2016.

Registreerimiseks palume saata täidetud registreerimisleht **hiljemalt 31.01.2016** Otepää vallava-litsuse e-posti aadressile: vald@otepaa.ee või tuua Otepää vallavalitsusse aadressil Lipuväljak 13, Otepää. Registreerimislehe saab Otepää valla kodulehel www.otepaa.ee või Otepää Vallavalitsuses.

Piirkond	Mehed	Naised	Kokku
Otepää vald	21	11	32
Arula küla	42	31	73
Ilmjärve küla	23	21	44
Kassiratta küla	13	8	21
Kastolatsi küla	26	34	60
Kaurutootsi küla	21	10	31
Koigu küla	9	11	20
Kääriku küla	24	20	44
Mägestiku küla	15	19	34
Mäha küla	14	10	24
Märdi küla	23	23	46
Nüpli küla	75	72	147
Otepää küla	127	162	289
Otepää linn	916	1066	1982
Pedajamäe küla	35	37	72
Pilkuse küla	86	69	155
Pühajärve küla	101	85	186
Raudsepa küla	18	17	35
Sihva küla	170	182	352
Truuta küla	6	4	10
Tõutsi küla	37	30	67
Vana-Otepää küla	69	71	140
Vidrike küla	53	45	98
Otepää vald kokku	1924	2038	3962

Head tulemused TV 10 Olümpiastarti võistlustelt

Eesti vanima võistlussarja, TV 10 Olümpiastarti, 45. hooajast võtab sellel õppeaastal osa ka Otepää gümnaasium. Esimene etapp oli Otepää õpilastele väga edukas, kõik kes võistleva tulid, tegid ka isiklikke rekordeid. Mõned neist tulemustest andsid väga head kohad.

Võru spordihoones peetud I etapi Otepää võistkonna parim oli Martti Sarv (pildil). Martti saavutas nooremate poiste (PN: 2004/2005) vanuserühmas 60 meetri jooksus II koha, aeg oli kõrgest klassist 8,64 sek (el. aeg). 3 kg kuuli tõukas Martti 7,98, mis andis 10. koha. Tüdrukutest võistles väga edukalt Teele Mägi, kes saavutas vanemate tüdrukute (TV: 2002/2003) 60 meetri jooksus ajaga 8,53 10. koha. Olgu veel öeldud, et kõikidel aladel osaleb umbes 70 võistlejat.

Otepää gümnaasiumi võistkond on pärast I etappi 10. kohal (osaleb 24 kooli). Võistkonda kuuluvad: Martti Sarv, Teele Mägi, Karmen Matsalu, Kaur Veere, Marie Loog ja Uku

Vähi, nende kõigi treener on Toomas Halliste.

Foto Marko Mumm

Kesküttest Otepääl

Kui detsembrikuine soe pärast jõulupühi külmakraadide vastu vahetus ja aastavahetusel päris pakaseni jõudis, pidid paljud kesklinna kaugküttevõrgus olevate Otepää linna kortermajade elanikud ja äripindade töötajad just kõige külmemal ajal, jaanuari esimesel poolel, taluma jahedaid ruume. Vaatamata sellele, et kesklinna katlamaja töötas täiel võimsusel, jäid radiaatorid seinal ainult leigeks. Juhtus see, mis ikka juhtub, kui tehnosüsteemid hakkavad vanaks jääma – kõige nõrgemad lülid väsivad ja tekitavad tõrkeid töös kogu süsteemis. Praegusel juhul purunesid külmaga mõned radiaatorid kahes kortermajas (Kopli tn 1 ja Kopli tn 12), samuti endises Otepää avalikus tualetis Munamäe 8a. Vähest ununes halval hetkel lahti ka mõni aken ja uks, mistõttu külm ligi pääses. Soojaprobleem tekkis ka Otepää gümnaasiumi küttesüsteemis, mistõttu temperatuur langes osades ruumides väga madalale. Seetõttu korraldati õppetöö mitmeks päevaks ümber, koondades tegevuse põhiliselt algklasside majja.

Kahjuks on Otepää kaugküttevõrk juba vana, enamik torustikust on ehitatud 1970.-80. aastatel. Lisaks on torustik paigaldatud selliselt, et rikked ühes kohas mõjutavad süsteemi toimimist igal pool. Kui purunenud radiaatorist või lekkivast torust voolab välja katlamajas soojaks koetud vesi, siis pärast torude parandamist tuleb kaduma läinud vesi asendada uuega, mis paraku on külm ja jahutab kogu linna torustiku. Samuti pääseb torudesse õhku, mis ei lase kütteveel normaalselt ringelda. Suure külmaga esineb rikkeid küllalt palju, seega ei jõua ka remondimehed alati väga operatiivselt jaole. Niimoodi jaanuari algupoolel ka juhtus. Vald ja valla veevärk jõudsid keerulise olukorra küll lahendada, kuid viivitusega. Seetõttu vabandame külma kannatanud tarbijate ees.

Viimastel aastatel on rikete arv soojavee torustikes (küte, tarbevesi) vähenenud, sest palju avariilisi trasse on välja vahetatud, kuid suure külmaga avalduvad ja kogu kesklinna mõjutavad katkestused on ikkagi jäänud. Oht, et toad jäävad kogu linnas külmaga jahedaks, püsib ka edaspidi, kui kütetrasside uuendamist ette ei võeta. Torustiku vanaduse kõrval on teiseks suureks probleemiks keskkatlamaja amortiseerumine – kui vana katel hakkab tõrkuma, siis reservi praegu ei ole. Elame lootuses, et ehk peab vastu.

Aga lõputult oodata ei saa. Praeguseks on vallavalitsusel kaante vahele saamas soojajamanduse arengukava aastani 2025, mille alusel asub kesklinna kaugküttesüsteemi haldav AS Otepää Veevärk Keskonnainvesteeringute Keskuse poolt 2016. aasta veebruaris avatavas

kaugküttesüsteemide investeeringute toetamise meetmes taotlema vahendeid kogu kesklinna kaugkütte ja sooja vee süsteemi renoveerimiseks. Meede toetab nii torustike kui ka katlamajade uuendamist. Välja töötatud kava kohaselt on plaanis rakendada uued hakkpuidul töötavad keskküttekadlad senise asemel, nii et oleks olemas ka piisav reserv rikete või eriti külma ilma puhuks. Kaalumisel ja läbituleviku otsustamisel on võimalus, et katlamaja viiakse kesklinnast üldse välja Hundisoo piirkonda. Elukeskkonnale oleks see hea – ilusam ümbrus, puhtam õhk – kuid rahaliselt oluliselt kallim. Katla vahetus tekitab kindlustunnet, et mõistliku hinnaga küte ja soe vesi on igal juhul inimestele saadav. Teiseks asendatakse rohkem kui 1,5 kilomeetri ulatuses amortiseerunud soojatrasse. Sellega väheneb soojakadu ja rikete arv süsteemis. Lisaks on projektiga võimalik liita kesksesse soojavõrku uusi tarbijaid, sealhulgas suured spordikompleksid, millel on praegu oma kütteseadmed. Kolmandaks on plaanis soojajaoottussüsteem ümber kujundada selliseks, et rikked üksikutes hoonetes ei mõjuta enam temperatuuri teistes Otepää majades. Selleks tuleb hoonetesse paigaldada eraldi soojusvahetid, mis keskest kütetorustikust energiat saavad. Nii on igas küttepiirkonna majas omaette eraldatud kütetorustik, samuti on omaette eraldatud kesksed soojatrassid. Tarbijatele tähendab see paremini tagatud toasoojust ja sooja vett ning võimalust oma maja piires temperatuuri reguleerida. Samuti muutub lihtsamaks rikete kõrvaldamine.

Treeni ennast julgelt ja enesekindlaks **KARATE-DO SHOTOKAI** tule, harjuta meiega ja opi end kaituma!

UUTE HARJUTAJATE VASTUVÕTT
Jaanuarikuu jooksul E ja N 18.00
Pühajärve Põhikool, Sihva, Otepää vald
Kuumaks: täiskasvanud 20€, õpilased 15€
Treeningutel saab osaleda alates 15. eluaastast

EKDS
Eesti Karate-Do Liit
Tel: 506 6432
e-post: otepaa@ekds.ee
www.ekds.ee

ne. Praegu kasutavad omaette soojusvahetiteid juba mitmed elumajad Otepääl. Jaanuari algus näitas, et nii suuri kütteprobleeme, kui teistes majades, seal ei esinenud.

Katlamaja ja küttevõrgu uuendamine hakkab toimuma juba käesoleval aastal, alustades hädavajalikest sõlmedest küttesüsteemis. Vald ja AS Otepää Veevärk loodavad toetusotuse saada 2016. aasta suvel, et trasside vahetusega siis juba algust teha. Põhiosa töödest jääb ilmselt 2017. aastasse. Soojusvahetite paigaldamise osas peab lisaks kokkuleppele jõudma majade omanike ja korteriühistutega. Täpsed tingimused nende soetamise ja paigaldamise jaoks pole veel teada. Ilmselt on vajalik teatud määral tarbijate poolne omaosalus, kuid kindlustunne ja teenuse kvaliteet peaks korvama lisakulud. Senised arvutused näitavad, et projekti elluviimisel sooja hind tarbijale oluliselt ei tõuse ning see jääb Eesti keskmise soojahinna kanti (vahemik 50 – 60 eurot megavatt-tunni kohta).

OTEPÄÄ VALLAVALITSUS

Jõulupidu Pühajärve põhikoolis

Jõulupidu Pühajärve põhikoolis toimus reedel, 18. detsembril. 1.-9. klassi õpilased esitasid näidendi, millesse olid põimitud rõõmsad laulud ja hoogsad tantsud. Paljud näidendi osad olid seotud tänapäevaga ning nii mõneski osas kõlas humoorikaid kilde. Koori esituses kõlasid tuntud jõululaulud.

Jõuluvana tulles läksid kõik, nii suured kui väikesed, väga elevile. Jõuluvana käest said kiita väga tublid viielised ning esimese klassi lapsed. Jõulupidu oli väga tore.

CÄROLIN TRIK

Töötubade päev Pühajärvel

Neljapäeval, 17. detsembril toimus Pühajärve Põhikoolis töötubade päev. Meisterdamise töötoas juhendasid osalejaid Erik ja Aksel. Meisterdati kuusepuule puust ehteid. Ilusaid kaunistusi valmis palju. Oli võimalus ka midagi nende peale kõrvetada. Suuremad tegid aga valmis elusuures kitsetalle.

Iti-Riin, Anet ja Ats juhendasid kokanduse töötuba, mis asus käsitöö ja kodunduse klassis. Töötoas osaleti kahes vahetuses. Ühes vahetuses olid ainult poisid ja teises vahetuses vaid 2. klassi lapsed. Nad tegid koos šokolaadiküpsiseid, mida hakatakse müüma esmaspäeval toimuvus heategevuslikus jõulukohvikus. Kõik said aidata tainast teha ja küpsiseid vormida. Mõnele meeldis ka nõudepesemine. Maitsvaid küpsiseid tuli kokku neli pannitait.

Laura ja Annabel tegid paberist jõuluehteid. Töötoas olid nii tüdrukud kui ka poisid. Osavõtjaid oli küll vähe, aga sellest polnud midagi, kuna nii sai rahulikult meisterdada. Jõuluehted tulid välja väga ilusad.

Liisi ja Isabel tegid jõulukaarte ja -ehteid. Osavõtjad oli väga palju. Kaardi said kõik endale koju võtta, aga jõuluehe läks kooli kuusepuu külge.

Mirjam ja Jane valmistasid jõuluehteid. Öökulli jõulukaunistused valmisid, kasutades tualettpaberi rulle. Kui saadi valmis, riputati need kuusele. Üks tubli esimese klassi tüdruk jõudis teha ka põhjapõdra kaardi.

Laur ja Ekke juhendasid kabe mängimist. Alguses selgitati reegleid. Sellele järgnes soojendusmäng ning lõpuks tehti ka turniire.

Oli tore päev!

MIRJAM LEOPARD

UJUMINE - OSKUS KOGU ELUKS

PÜHAJÄRVE SPA & PUHKEKESKUS

TARTU UJUMISKLUBI

korraldab alates 18. jaanuarist ujumise algõpetuse kursused

Pühajärve SPA & Puhkekeskuses

1 rühm
E ja K 14.00-15.00

2 rühm
T ja N 15.00-16.00

Kursused toimuvad 2 x nädalas, kokku 24 tundi
Kursuse tasu 4 eurot kord (maksmine kuu kaupa)
Kursuse läbimisel võimalik liituda treeningrühmaga

56916119 **mariliis@tuk.ee**

meediapartner Postimees

Muusikakooli viiuldajate koosmängupäev

Koolivaheaja lõpus, 8. jaanuaril toimus Tõutsi külas Lokumärdi talus Otepää Muusikakooli viiuliõpilaste koosmängupäev. Ürituse eestvedajaks oli viiuliõpetaja Milvi Erm ning teda toetas õpetaja Varju Teder. Lisaks ansamblipartiide harjutamisele said nii suured kui ka alles muusikalises eelkoolis õppivad viiulilapsed omavahel sõbruneda, mängida seltskonnamänge ning veeta üheskoos toredalt aega. Lisaks viiuldajatele osales laagris 2 plokklöödiõpilast ning Karl August Soonberg kontrabassil.

Päeva lõpus toimunud kontserdil kanti ette repertuaari, mille õpetajad olid hoolikalt valinud lähtuvalt sellest, et lisaks muusikalisele vaheldusrikkusele saaks õppida tundma või meelde tuletada erinevate ansamblikoosseisude nimetusi.

Muusikakool tänab MTÜ Kappermäe Seltsi ning viiuliõpilase Tuule-Liis Jaaganti peret meeldiva vastuvõtu ja abi eest päeva õnnestumisel!

Otepää Muusikakooli direktor TUULI VAHER

Otepäälaste tubli esinemine robotika võistlusel

Talvise koolivaheaja viimasel laupäeval sõitsid kuus Otepää Gümnaasiumi õpilast Tartusse Ahhaa keskusesse robotika võistlustele „First Lego League“. Võistkonda kuulusid Pille-Riin Merilo, Katre Krüünvald, Karl-Eric Möttus, Markus Adams, Kristjan-Marcus Sulaoja ja kaasjuhendaja, abiturient Tairo Tee.

Meie võistkond nimega 1KIVI tekitas palju elevust ja oli väga tubli ning osavõtlik. Palju oli vaja teha mõttetööd, et välja mõelda, kust selline nimi pärineda võib. Saksa keele oskajate jaoks ei olnud see suur probleem. Nimi tuleneb ajaloo ühe suurima mõtleja nimest – Einstein.

Võistlus on väga mitmekesine, seega eeldab lisaks arvutitundmisele head koostööd tiimis, insenerioskuseid ja võimet töötada kiiresti stressiolukorras.

Robotivõistlus algas vaevaliselt. Esimesest voorust teeniti ainult 48 punkti, kuid kolmandaks vooruks

suudeti see kasvatada juba 265 punktiks. Kohapeal nähti rasket vaeva roboti ümberprogrammeerimisega. Kirja läks parim tulemus. Lisaks tuli esitada oma plaan ükskõik millise prügiga seotud probleemi lahendamiseks.

Meie projektil läks väga hästi ja see valiti kolme kõige huvitava, erilise hulka. Hoolimata headest saavutustest, jäi meie tiim küll finaalist ülinapilt välja, kuid kõik läksid kodu poole väsinult, aga hea tujuga. Juba tehti plaane ka järgmiseks võistluseks.

Meil oli väga õpetlik ning tore päev Ahhaas ja täname kõiki abistajaid nii meie kooli seest kui väljast.

JAANA MIHAILIŠINA, juhendaja

Otepää lasteaeda külastasid päkapikud ja jõulusokud

Jõulueelsel nädalal toimus meie lasteaia pea iga päev mõni vahva pidu. Mitmed neist olid seotud õppeaasta teemaga „Meie maa ja meie muinasjutud“.

Kõik sai alguse esmaspäeval, mil Võrukaela maja rühmad üllatasid vanemaid õuekontserdiga, kus lauldi laule, pakuti teed ja küpsiseid. Laste esinemise taustal sai igauks, kellel vajadus, end lõkke ääres soojendada.

Teisipäeval pidutamine Võrukaelas jätkus. Nüüd oli kõik ainult laste päralt, sest rühmade jõulupidudel olid lapsed vanemateta. Õpetajad ja juhtkond esitasid igale rühmale vanade jõulude teemalise näidendi „Sussipäkapikud ja talurahvas“. Etenduse tegevuskohaks oli kujutatud vana rehielamu tareke, kus vanaema koos küllatunud tütre ja lapselapsega jõule ootas. Varsti saabusid ka ingel ja päkapikk, viimane suisa akna kaudu nagu päkapikkudel ikka kombeks. Lõpuks kalpsas tarekesse ka jõulusokk. Tõsi, kingituste andmiseks jõudis kohale ikkagi ehtne jõuluvana.

Kolmapäeval jätkati peomeeleolu Päiklikese majas. Pesamunad tähistasid jõule rühmas jõuluvana ja vanematega. Pärast seda algas õues Mesimummide, Lepatriinude, Otikese ja Krõlli rühma jõulupidu. Õigem oleks vist öelda, et Päiklikese TVs algas vana aja jõule tutvustav telesaad. Otikese rühma lapsed kehastasid tänapäeva lapsi, kes vaatasid saadet ja tõid reklaamipauside ajal esile kontrasti vana aja ning tänapäeva vahel. Näiteks laulsid sellest, kuidas nemad saavad käpikud Konsumist ja sõrmikud Maximast (saates oli Maxima ja Konsumi asemel ikka vanaema). Lastesaates mängisid Mesimummid vanu jõulumänge, näiteks demonstreerisid vägikaikavedu, Lepatriinud laulsid vokist ning Krõllid tutvustasid jõulusokkude traditsiooni. Kuna

pidu tugines vanadel jõulu- ja näärikommetel, siis ootuspärast ei tulnud lastele kingitusi jagama mitte jõuluvana, vaid jõulumemm koos kolme jõulusokuga.

Neljapäeval oli saalis Sajajalgsete pidu, kus lauldi jõuluvana oodates laule. Sellele järgnes inglise keele ringi trall, kus lapsed laulsid inglise keeles ja kontrollisid vanemate võõrkeeleoskust.

Nii see jõuluootus mööduski – kord olid ootajad möödunud ajas, siis jällegi tänapäeval. Ootusärevuses avastati meie maad ning uuel aastal, uue hooga, siseneme ka meie muinasjuttude maailma.

Otepää lasteaia õppealajuhataja MERIKE ENNOK

Fotol Päiklikese maja jõulupidulised ja -sokud.
Foto: Maarja Raud

KULTUURIKALENDER

22. jaanuaril Pühajärve Laululaval kell 22.00. Eesti IV Talveõõlulupidu Otepääl.

Kavas on seitseteist eestikeelset maagilist ja armastatud laulu läbi aegade. E-mail: info@talvelaulupidu.ee. Facebook: [facebook.com/talvelaulupidu](https://www.facebook.com/talvelaulupidu)

31. jaanuaril Otepää Palveränduri kirikus kell 14.00 Pille Lille Muusikute Fondi kontsert sarjast „Hingemuusika“ Irina Zahharenkova (klaver). Kaastegev Pille Lill. Vaba sissepääs

6. veebruaril Kääriku Spordikeskuses kell 19.00 Euroopa Saunamaratoni afterparty. Esineb ansambel Regatt. Pilet 5 eurot, Saunamaratonist osavõtjatele tasuta.

SPORDIKALENDER

17. jaanuaril kell 11.00 Tehvandi Spordikeskuses Värska Originaal lastesuusatamise noortesari - sprint.

23. jaanuaril Tehvandi Spordikeskuses Euroopa meistrivõistlused talitriathloni - jooks, maastikurattasõit, suusatamine. Info: Siim Ausmees, +372 503 2748, siim@meiliigume.ee

30. jaanuaril Tehvandi Spordikeskuses Kaitseliidu meistrivõistlused mürd-maasuusatamises.

Karupesa Team avas suusahooaja võidukalt

Laupäeval, 9. jaanuaril tehti algust koduse võistlushooajaga, kui Valgehobusemäel selgusid Eesti noortemeistrid klassikasprindis NM16 ja NM18 vanuseklassides.

N16 vanuseklassis sõitis kvalifikatsioonis kiireima aja Karupesa Teami sportlane Teiloora Ojaste, 2,61sekundilise kaotusega oli teine Karoli Villako Serviti Spordiklubist ja kolmas Keidy Kaasiku Ambla Spordiklubist (+4,49)

A-finaalis jätkus Teiloora Ojaste hea hoogu tänu millele kuulub talle Eesti meistritiitel, hõbemedal läks Karoli Villakole ja kolmas oli Kaidy Kaasiku Ambla Spordiklubist. B-finaali võitis Rebecca-Lotta Aasmäe Sakala Suusaklubist.

Võimsat sõitu tegi ka N18 vanuseklassis Mariel Merlii Pulles Karupesa Teamist, kes kvalifikatsioonis edestas lähimat konkurenti Stine Lise Truud Tartu Suusaklubist 6,41 sekundiga. Päeva kolmanda aja sõitis välja Serviti Spordiklubi esindaja Johanna Treier (+7,66).

Mariel Merlii Pulles võitis kindlalt ka A-finaali, teiseks tuli Stine Lise Truu ja kolmas oli Johanna Treier.

M18 vanuseklassi kvalifikatsiooni kiireim oli Kaarel Karri Marguse Suusaklubist, 1,75sekundilise kaotusega oli teine Kaivo – Mart Kangro Alutaguse Suusaklubist ja kolmas Robert-Klen Mõistus Nõmme Spordiklubist (+3,13).

Finaalis suutis oma paremuse maksma panna Kaarel Karri ja seega läks talle Eesti meistritiitel, hõbemedali võitis Mart Vsiit-sev Karupesa Teamist ja pronksise autasu sai Henri Ahtiäinen.

10. jaanuaril toimus samas suusakeskuses ETV-Swedbanki noortesarja I etapp. Külmale ilmale vaatamata oli startis üle 400 noorsportlase. Otepää suusaklubi Karupesa Team oli ülekaalukalt edukaim suusaklubi saades kokku 11 medalit.

M12 Ivar Vsiitsev I koht
N18 Mariel Merlii Pulles I koht
N16 Teiloora Ojaste I koht
N11 Anni Lii Unn II koht
N12 Maria Liisa Mark II koht
M11 Stenver Vahi II koht
M14 Steve Vahi II koht
M15 Albert Unn II koht
N15 Marit Maribel Pulles III koht
N13 Margaret Peterson V koht
M13 Oskar Unn V koht

Muusikakooli info

Neljapäeval, **21. jaanuaril** kell 18.00 toimub Otepää Gümnaasiumi aulas Otepää Muusikakooli MUUSIKALISE EELKOOLI

UUSAASTAKONTSERT.

Teisipäeval, **2. veebruaril** kell 18.00 toimub Otepää Gümnaasiumi aulas Otepää Muusikakooli

ANSAMBLITE KONTSERT.

AMETLIK INFO

Palupera Vallavolikogu istungil

8. jaanuaril 2016 otsustati:

- Nõustuda **Õru Vallavolikogu ettepanekuga** läbirääkimiste alustamiseks haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus omavalitsusüksus (Õru-Sangaste-Puka-Taheva-Tölliste-Karula).
- Nõustuda **Elva Linnavolikogu ettepanekuga** alustada läbirääkimisi haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus omavalitsusüksus (Elva-Konguta-Nõo-Puhja-Rannu-Rõngu).
- Nõustuda **Otepää Vallavolikogu ettepanekuga** alustada läbirääkimisi haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus omavalitsusüksus (Otepää-Valgjärve-Kanepi-Urvaste).
- Moodustada komisjon haldusterritoriaalse korralduse muutmise seoses ühinemisläbirääkimiste läbiviimiseks järgmises koosseisus: esimees **Vambola Sipelgas**, aseesimees **Ermo Kruuse**, liikmed **Terje Korss**, **Kalev Lõhmus**, **Deivi Sarapson**, **Marika Viks**, **Margus Keldo**.
- Võtta laenu 305 000 eurot Nõuni Maakultuurimaja fassaadi ja ventilatsiooni rekonstrueerimise ning Palupera valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise projektiga seotud omaosaluse kulude katmiseks.
- Loobuda ostueesõiguse teostamisest: Valga maakonnas Palupera vallas Hellenurme külas **Saare kinnistule**, millel asub kinnismälestise kaitsevöönd ulatusega 955 m²; Valga maakonnas Palupera vallas Päidla külas **Agri kinnistule**, millel asub kinnismälestise kaitsevöönd ulatusega 4919 m².

Palupera Vallavalitsuse istungil

21.12.2015 anti välja korraldused:

- Kiita heaks ja kinnitada hajaasutuse programmi toetuse saaja **Liia Kuke** projekti „Valgamaa Palupera vald Urmi küla kinnistu Tällermäe-1 hoonevälise kanalisatsioonisüsteemi ehitus“ esitatud aruanne.
- Kiita heaks ja kinnitada hajaasutuse programmi toetuse saaja **Sulev Talviku** projekti „Orava kinnistu majapidamise ühendamine salvkaevuga ja seadmete paigaldamine“ esitatud aruanne.
- Rahuldada **Harri Auna** taotlus toetuse saamiseks hajaasutuse programmi kaudu Palupera külas Kuusiku talu veesüsteemi rajamise projektile.
- Vabastada erandkorras jäätmeveoga liitumisest Palupera külas üks kinnistuomanik ajavahemikul 1.01.-31.12.2016.
- Registreerida **VB-It** laekunud kasutusteatis Makita külas rekonstrueeritud elamu osaliseks kasutamiseks.
- Registreerida **A.R-It** laekunud kasutusteatis Palupera külas rekonstrueeritud elamule.
- Registreerida **Liia Kukelt** laekunud kasutusteatis Urmi külas valminud kohtpuhasti kasutamiseks.
- Väljastada **PP-le** kasutusluba Atra külas valminud elamule.
- Registreerida **Harri Aunalt** laekunud ehitisteatis Palupera külas veetrassi ehitamiseks.
- Väljastada **Osaühingule Keskonnaekspert** puurkaevude ehitusload Neeruti külas.
- Kehtestada alates 22. detsembrist 2015.a kõigil Palupera valla haldusterritooriumil asuvatel avalikult kasutatavatel kohalikel teedel ajutine liikluspiirang mootorsõidukitele, mille registrimass on üle 8 tonni.
- Väljastada liikumispuudega isiku sõiduki parkimiskaart R.R.-le.
- Maksta toetust
 - kuuele lasterikkale perele kokku summas 270 eurot,
 - ühele puudega lapse perele kokku summas 20 eurot,
 - neljateistkümnele toimetulekuraskustes perele kokku summas 280 eurot,
 - riigi rahastatava lapsehoiuteenuse rahaliste vahendite ülejäägist ühele perele toimetuleku korraldamiseks kokku summas 333,71 eurot.
- Määrata
 - detsembrikuul hooldajatoetust kolmeteistkümnele isikule kokku summas 301,64 eurot,
 - täiendavat sotsiaaltoetust kümnele isikule kokku summas 224,94 eurot,
 - detsembrikuul toimetulekutoetust kolmele perele kokku summas 562,82 eurot.

30.12.2015 anti välja korraldused:

- Väljastada projekteerimistingimused Miti külas **Liisa kinnistule** planeeritava maaküttetorustiku projekteerimiseks.
- Määrata õigusvastaselt võõrandatud **Lillevälja A-55 maaiüksuse õigustatud subjektidele** maa tagastamise toimingute lõpule viimise tähtjaks 30.06.2016.
- Tunnistada kehtetuks Palupera Vallavalitsuse 21. detsembri 2015. a korraldus „Palupera valla teedel ajutise liikluspiirangu

Staaride paraad Hellenurme noortekeskuses

Alates 2015. aasta sügisest toimetab Hellenurme Noortekeskuses vahva noorte draamaõppe näitering. Näiteringi tehakse koos naabermaakonna Rõngu valla, noortega. Miks just seganäitering? Ikka seetõttu, et seltsis on segasem, lisaks tuleb suures pundis hiigelvahvaid mõtteid, mis leiavad näiteringi tunnis ka rakenduse. Lavalise liikumise ja hea diktsiooni harjutamise vahel on noori kõige enam liigutanud parodeerimine.

Kord nädalal kuulsuseks kehastuda pakub noortele elevust ning aitab välja lülitada argipäeva mured. Staaride paraadi tehes on aluseks võetud väga paljalt armastatud saate-sari „Su nägu kõlab tuttavalt“. Parodeeritavat

loetelu on pikk, alustades Raul Sepperist, sekka veidi Shakirat ning lõpetades südametemurja Justin Bieberiga.

Vahvad paroodianumbrid on publikut hullutanud erinevatel jõulukuu sündmustel nii Rõngus kui Paluperas. Lisaks perioodiale toimus detsembri kuus vahva ettevõtmine Palupera Pritsikuuris. Nimelt oli külas super põnevate jõulumuinasjuttude ja lauludega tunnustatud muusikaõpetaja Erle Mägi. Vahvaid muinasjutuhomikuid on plaanis jätkata ka käesoleval aastal. Noortekeskuse aktiiv soovib kõigile suurtele, väikestele ja hingelt noortele tegusat ahviaastat ning suurte soovide täitumist!

Palupera valla noored soovivad kõigile ilusat ja edukat 2016.aastat!

Talveperioodil 2015/2016 teostavad lumetõrjetöid Palupera valla teedel

Valla kohalikel maanteedel osutus riigihanke võitjaks kolmel aastal talveperioodidel kohalik Nõuni ettevõtte Tasemix OÜ. Kergliiklusteed hoiab lumevabad FIE Vahto Sikk Vahi talu.

Lepingujärgselt kuuluvad teed lumest puhastamisele vajadusel kuni 24 tunni jooksul. Teede osas, mille lumetõrjet kohalik omavalitsus ei finantseeri, tuleb töö tellijal tasuda ise vastavalt kokkuleppele teostajaga. Võimalus on esindaja poole pöörduda, kui on soov lumetõrjeteenust osta (Tamura Tamm tel. 5053426 Tasemix OÜ-st). Kokku võib leppida eratee omanik ka kellegi teisega oma piirkonnas, kel tehnika olemas. Selleks on aga kasulik teada tee,

millest juttu tuleb, nimetust ja numbrit. Kel see veel teadmata, võta ühendust maakorraldaja Tõnu Kukkega 7679 504 või e-post: palupera@palupera.ee.

Palume mõistvalt suhtuda ja vaadata üle teede registrisse kuuluvate erateede äärne võsa. Teele langev võsa lõhub suure masina, seetõttu jääbki see teelõik siis lumetõrjeta.

NB! Palupera valla lumetõrjet teostav ettevõtja palub tähistada (nt punase lehvikuga või helkuriga pikem tokike) kinnistutel, kus lumetõrjet teostatakse erilist tähelepanu vajavad postid, kivid, kiviktaimla jms. et ära hoida nende võimalikku kahjustamist töö teostamisel.

AMETLIK INFO

kehtestamine“ alates 30.12.2015.

- Maksta:
 - prillitoetust ühele lapsevanemale lapsele prillide ostuks kokku summas 52,59 eurot,
 - erakorralisi ühekordseid toetusi kokku summas 520 eurot.

- Volikogu istungile 8.01.2016 saadeti:

-otsuse eelnõu „Haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamisega nõustumine“ (Õru Vallavolikogu ettepanek, lisaks Puka, Sangaste, Tölliste, Karula ja Taheva valdadele);

-otsuse eelnõu „Haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamisega nõustumine“ (Elva Linnavolikogu ettepanek, lisaks Konguta, Nõo, Puhja, Rannu, Rõngu ja Puka valdadele);

-otsuse eelnõu „Ostueesõiguse teostamisest loobumine“.

11.01.2016 anti välja korraldused:

- Vabastada erandkorras jäätmeveoga liitumisest Palupera külas üks kinnistuomanik ajavahemikul 12.01.-31.12.2016.
- Määrata jaanuarikuul vajaduspõhine peretoetus kolmeteistkümnele isikule kokku summas 1035 eurot.

Palupera põhikooli edukad õpilased I poolaastal

Hinnetele “väga hea” õppisid järgmised õpilased:

Andres Kull 3. klassist, Marite-Marielle Treial 5. klassist ja Caroliis Miks 7. klassist.

Hinnetele “väga hea” ja “hea” õppisid järgmised õpilased:

Tiina Jaska ja Sander Soopalu 2. klassist, Roos Raudsepp, Martti Miks ning Ergo Vähi 3. klassist, Andri Aarna ja Margo Raudsepp 4. klassist, Kevin Heinmets, Triinu Kull, Kardi Laas ja Raiko Lemberg 5. klassist, Tiina-Triin Tamm, Cristo Teder ja Danjel Juškin 6. klassist, Deimo Sarapson 7. klassist, Andre Lõhmus, Eleri Margus, Sander Rammo ja Ave Riivik 9. klassist.

Suur tänu vanematele tublide laste kasvatajate eest.

ETERNIIDIJÄÄTMETE KOGUMISE PROJEKTI VI VOOR

Algas eterniidijäätmete kogumise projekti VI vooru ettevalmistamine. Projekti raames saavad **etteregistreeritud** isikud üle anda Palupera valla kodumajapidamistes tekkinud eterniidijäätmeid tasuta. Kuid Otepää Jäätmejaamas võetakse eterniidijäätmeid tasuta vastu vaid **registreeritud koguses**. Jäätmete transport kogumikohta tuleb jäätmevaldajal iseseisvalt organiseerida.

Juhime tähelepanu sellele, et projekti koostamine ja hindamine võtab pikemat aega. **Positiivse rahastamise otsuse puhul** eterniidijäätmete kogumise VI voor toimub hinnanguliselt **sügis/talv 2016**.

REGISTREERIMISVOOR on avatud kuni 31.01.2016. Registreerimiseks palume saata täidetud registreerimisleht (vorm valla veebilehel, vallamajas, Nõuni raamatukogus) Palupera vallavalitsuse e-posti aadressile palupera@palupera.ee või tuua vallamajja aadressil Palupera vald Hellenurme. **Palun veenduge, et Teie registreerimisleht jõudis aadressaadi.**

August Georg Gailiti (1891-1960) elulugu

Sündis 9.01.1891 (vana kalendri järgi 28.12.1890) Valgamaal Sangaste mõisa lähedal Kuiksillal, kuhu ta isa August, Valga linnast pärit puusepp ja ehitusettevõtja, oli 1889. a paiku asunud oma perekonnaga, et siit juhtida Sangaste mõisas ja selle ümbruses tema kätte usaldatud ehitustöid.

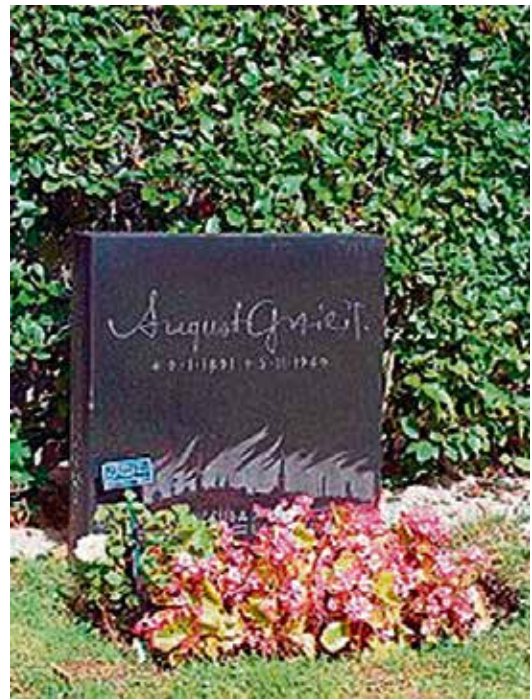
Noorpõlvkoduks oli Laatre mõis, kuhu perekond siirdus, kui August oli 4-aastane. Laatre mõisassee jäi perekond 12-ks aastaks. Seejärel mindi elama Tsirguliina.

Õppimist alustas Gailit Läti kihelkonnakoolis Valgas ja jätkas alates 1905. aastast Tartu linnakoolis ning Rostovtsevi eraülikoolis.

1932. aastal abiellus ooperinäitlejanna Elvi Vaher-Nanderiga (1898-1981).

Aastal 1944 põgenes Gailit koos perekonnaga Rootsi, kus ta elukohaks sai Örebro lähisel olev Ormesta mõis. Valinud pagulase raske saatuse, kindlustas Gailit endale isiku- ja loominguvabaduse.

Suri 5. novembril 1960; tuhastatud põrm on maetud Örebro põhjakalmistule.

Gailiti hauakivi Örebro Põhjakalmistul. Hauakivil on tekst „Üks leegitsev süda üle rahutu vee“.

Lapsepõlvkodu

Isa August Gailit (1854-1914) oli läti või liivi päritoluga ehitusmeister, kelle isa – kirjaniku August Gailiti vanaisa Peter Gailit, samuti ehitusmeister, oli Valga linna sisse rännanud Asti järve (läti. k. Burtnieku ezera) ja sealt väljavoolava Salatsi (Salace) ääretelt aladelt ja pidas ennast liivlaseks.

Ena Agnes Stamberg (1854-1924) pärines Koiva taga asuvast Vana-Annemõisast. Stambergi nime varjul pidi perekonnapärimuste järgi peituma üks tuntud aadlikunimi, samuti olevat sinna sulanud Saaremaalt toodud eestlanna ja ühe Põhja-Läti mõisates töötava hollandlase verd.

Kirjanik August Gailiti vanemad on maetud Laatre surnuaiale.

Gailitil oli viis last, vanuse järjekorras: Pauline-Ottilie (abielludes Sapas), Karl-Jakob, Anna-Rosalie (abielludes Eliaser), Ernst-Adolf ja August-Georg. Gailiti suurt lastepere iseloomustas tugev ühtehoidmine, südamlilik vahekord, tihe läbikäimine, üksteise aitamine. Eriti oli August kiindunud oma õdedesse, iseäranis Annasse. Tunnete vastuolud vanemate-last, õdede-vendade vahel peaaegu puuduvad Gailiti loomingus.

Kodune keel on Gailiti elulookirjutajatele olnud segadust tekitav. Et August Gailiti isa ja ema olid hariduse saanud saksa keeles, olevat selles läti perekonnas eelistatud alguses kõnelda saksa keelt. Hiljem olevat võetud tarvitusele läti ja eesti keel. Seda keelevahetust on siiski küsitavaks peetud; usutavasti oli koduseks keeleks siiski läti keel. Elades kauemat aega eestlaste keskel, eestistus see lätinimeline perekond täiesti ja omandas meie

riikliku iseseisvuse tulekul Eesti kodakondsuse. Kõik Gailiti lapsed oskasid läti keelt ja rääkisid täiesti vabalt eesti keelt, perekondlik kirj vahetus käis aga kirjaniku noorusajal läti keeles.

Ena, isa, August ja õde Anna

Perekond

1932. aastal abiellus ooperinäitlejanna Elvi Vaher-Nanderiga (1898-1981); hiljem kasutas ta ilmselt nime Elvy Gailit. 1933. aastal sündis tütar Aili. (Otepäälastel on ehk huvitav teada, et Elvi Vaher oli Otepää raamatukaupluse omaniku Vaheri tütar. Litteraria 10, lk 48).

Elvi, Aili ning August Gailit

Aili Gailit on abielus Pär Lindströmiga, nad elavad praegu Rootsis Växjö linnas. Neil on kaks tütart – Eva ja Anna.

Aili Gailit-Lindström ja Pär Lindström Sangastes Lossiküla päevald juulis 2003.

Pär Lindström on väga muhe meesterahvas ja Baltimaade fänn. Tal on oma kirjastus ja ta on kirjutanud reisiraamatuid Eestist, Lätist, Leedust.

Looming

Esimene raamat “Kui päike läheb looja” ilmub Pärnus 1910. Järgnevad “Muinasmaa” (1918) ja “Purpurne surm” (1924).

Novellikogud: “Saatana karussell” (1917), “Rändavad rüütlid” (1919), “August Gailiti surm” (1919) ja “Idioot” (1924). Kaalukaim osa Gailiti novellistikast on ilmunud kogudes “Vastu hommikut” (1926) ja “Ristisõitjad” (1927). Võõrsil on avaldatud novellivalimik “Viimne romantik” (1949).

Suurima tunnustuse tõi autorile “Toomas Nipernaadi”.

Romaanid: “Isade maa” (1935); “Karge meri” (1938); “Ekke Moor” (1941). “Leegitsev süda” (Vadstena 1945); “Üle rahutu vee” (Göteborg 1951).

Mitut proosažanri ühendav teos “Kas mäletad, mu arm?” (Lund 1951-1959).

Tööelu

1911. aastast alates töötas Gailit mitmete läti ajalehtede (Daimentas Vestensis; Jauna Dienas Lapa; Latvija) toimetustes. Ta kirjutas neile lehtede artikleid eesti ja soome kirjandusest ja kunstist, tutvustas läti lugejatele prantsuse ja isegi jaapani kirjandust. Neis lehtedes ilmus ka Gailiti joonistusi. Esimeses maailmasõjas sai Gailitist sõjakirjasaatja, kes läkitas sõjasõnumeid eesti, läti ja vene lehtedele.

1916. aastast töötas ajakirjanikuna Tallinna Teataja toimetuses. Oli kirjandusrühmituse „Siuru“ asutajaid 1917. aastal.

1917. aasta lõpus asus Gailit tööle Tartusse

Postimehe toimetusse. Eesti Vabadussõjast võttis Gailit osa sõjakirjasaatjana, oli Kupernejovi pataljoni sekretär.

Aastatel 1920-1922 elas August Gailit taas Riias ja töötas Eesti saatkonnas ajakirjandus-atašeena.

1922-1924 viibis Gailit Prantsusmaal, Saksamaal ja Itaalias. Saabunud Tartusse, jätkas Gailit kutse- lise kirjanikuna. Aastatel 1932-1934 oli Vanemuise direktor. Pärast seda asus koos perekonnaga Tallinna, pühendudes kirjanduslikule loomingule.

Rootsis tegutses vabakutselise kirjanikuna; oli ainuke eesti kirjanik, kes elas vabakirjanikuna ega pidanud ühtegi muud ametikohta. Gailit oli üks Eesti Kirjanike Kooperatiivi asutajaid Lundis 1950. aastal.

Gailit ja Valga

Valgas püstitati 2009. aastal Sade parki Nipernaadi kuju. Skulptuur on 4,5 meetrit kõrge ja põhineb Jaak Soansi ideel.

Nipernaadi kuju Valgas Sade pargis. S.Operi foto

2009. aastast annavad Valga linnavalitsus ja Valga keskraamatukogu välja A. Gailiti nime- list novelliauhinda. Auhinnaks on Jaak Soansi valmistatud Nipernaadi kuju. Auhinna saajad: 2009 Valdur Mikita “Jänesekapsa teoreem”; 2011 Mehis Heinsaar “Kui Herman õitseb”; 2013 Kärt Hellerma “Mängumeri”; 2015 Ervin Õunapuu “Kui ingel laskus”.

Valgas tegutsenud Sade teatri loomise 100. aastapäevaks lavastati 2011. aastal muusikali- ne etendus “Nipernaadi”, muusika kirjutas Siiri Põldsaar.

August Gailiti sünnikodu Kuiksillal.

Kuiksillal Valgamaal Sangaste vallas Lossikülas seisab kohe tee ääres madal pikk hoone, mille seinal on kaks olulist märki: üks neist kõneleb, et siin on sündinud kirjandusklassik August Gailit, teine, et 2007. aastal on president Toomas Hendrik Ilves omistanud majale ja selle elanikele aasta kaunima kodu tiitli. Selles majas on Gailiti mälestusnurgake.

Maja lähisel on bussipeatus „Gailit“ ja sünnikohale osutab ka teeviit.

Koostatud on Gailiti-teemaline koduleht <http://kuiksilla.weebly.com/>.

Karl Gailit, August Gailitit meenutades

(„Looming“, 1/1991, lk. 88-95) – lühendatult

AG venna Karli pojana 1935. a Võrumaa isakodust Tallinna keskkooli tulles elasin tädi Anna (Eliaseri – AG õde) perekonnas. Puutusin onu Augustiga väga sageli kokku nii kahekesi olles, sugulaste ringkonnas kui ka laiemas seltskonnas. Eliaserite kodu oli pühapäeviti paljude riigi- ja ühiskonnategelaste kokkutulekukoht: alaline külaline oli Hansen-Tammsaare, vaheldusid Gailit, Palvadre, Koemets, Jaakson jpt. Kui Jaan Tõnisson oli Tallinnas, siis käis ka tema meie pool. Noore poisina lõuna- või õhtulauas istudes jälgisin suure huviga kõikvõimalikke vestlusi, ise muidugi nendesse sekkumata.

Kui AG kolis 1937. a Koselt Eliaserite majast linna Kaupmehe tänavale, siis viibisin seal sageli, ajuti elasingi nende peres.

AG oli mulle suur autoriteet, seda enam, et ta oskas ja tahtis suhelda minusuguse noorukiga kui võrdväärsena. Gailiti kodus eriti palju tuttavaid peale sugulaste ei käinud: kolmapäeviti oli kirjanike kohtumispäev „Kultases“, seal saadi kokku ja vesteldi. Erandiks oli August Mälg, sageli ka Hendrik Visnapuu ja vana sõjasõber ning mõttekaaslane Soodla.

Ajavahemikust 1935-1944 on pärit kõik minu mälestused ja tähelepanekud AG loomingust ning kirjaniku igapäevasest elust.

AG kirjutas oma isast nii. „Vana-ema pärast mehe surma müüs oma kinnisvara Valgas Posti tänaval ja rakendas pojad kohe tööle. Minu isa sai siiski Saksa Landesgümnaasiumi lõpuklassideni jõuda, oskas isegi küllaldaselt ladina keelt, rääkimata muidugi saksa, vene, läti ja eesti keelest. Oli kohutav kirjanduse lugeja, tellis kogu aja kõik lätikeeelsed ajakirjad, nagu „Austrums“, „Majas Wiesa Menesraksts“, ja ajalehtedest „Dienas Lapas“, „Majas Wiesis“. Samuti oli tal järjekindlalt Seiferti „Jauna Raža“ ja Lätis ilmuv ilukirjandus peaaegu täielikult kuni kalendriteni. Kuid peamine lektüür oli tal ikkagi saksaakeelne. Ka tema oli ehitusettevõtja, sageli kuni 40 töölisi ja siis rännati mõisast mõisasse ja ehitati sillast kuni lossideni. Talvel aga muidugi ehitused seisis ja täitsid öid ja päevi raamatud.“

Küllap luges neid raamatuid ka väga noor August Gailit.

Peter Gailiti järeltulijast on võrsunud eestlasi, lätlasi, sakslasi, austerlasi. AS seeniori viie lapse edasised võsud on end kõik tunnistanud eestlasteks. August Gailit juuniori soontes on siis teadaolevalt voolanud liivi, eesti, läti, saksa ja hollandi verd. Selle järgi tema rahvust määrata oleks vist küll mõttetu.

Aga mida arvas Gailit ise? Ta ütles järgmist: „Arvatavasti vaatavad lätlased minule kui renegaadile, nagu osa eestlasi peab mind lätlaseks. Kuid lätlased ise tunnistavad rohkesti oma kirjanikke ja kunstnikke liivlasteks (Rainis, Viktor Eglitis, Liberts jt.). Ise ma aga pole suutnud oma rahvust defineerida, kuigi tunnen suurt armastust oma kodumaa vastu ja rahva vastu, kus olen

kasvanud ja keda olen kirjeldanud“.

Kui poisid Karl, Ernst ja August lõpetasid elementaarkooli, saatis isa nad üksteise järel Riiga Hassermanni ehitusfirmasse ametit õppima (ka memode isa AG-seenior oli seal õppinud). Firma oli kuulus, ka Kitzberg mainib seda oma „Tuuletallajas“. Esimesena läks sinna 1895. a paiku vanem vend Karl. Ettevõtte suunas hakkaja poisi praeguse mõiste järgi õhtutehnikumi õppima. Varsti pärast selle lõpetamist sai ta samas firmas puidutööde osakonna juhatajaks. Ernst tegi läbi sama tee ja oli hiljem tiseritöökodade meister.

Noorimalgi vennal tuli hakata käima vanemate vendade järgedes. Karl ja Ernst tavatsesid naljatoonis ütelda, et August oli „looder, temast ei saanud korralikku puutöömeest“. Muidugi polnud tegu looderdamisega, huvid olid teised ja vendade (AG elas Riias Karli juures) toetusel algas äärmiselt intensiivne iseõppimine, tutvumine kirjanduse ja kunstiga, töö läti ajakirjanduses.

AG kirjutab ise: „Olin vist 16-aastane, kui kirjutasin oma esimese romaani „Kui päike läheb looja“, mis ilmus nagu ajalehe joone all nii ka raamatuna. Väga nõrk töö. Siis katsusin kirjutada „Dzimtenes Vestnesis“ artikleid eesti ja soome kirjandusest ja kunstist. Mõni artikkel ilmus ka „Jauna diena Lapa“ ja „Latvija“. Ka nii mõnigi joonistus ilmus neis lehtedes. Esimehe maailmasõda, kui lätlased jooksid Venemaale ja „Dzimtenes Vestnesis“ kolis Pihkvasse, katkes mu kaastöö läti lehtedele ja ei uuenenud enam. Nüüd olin sõjakorrespondent peamiselt Vene Peterburi lehele „Dni“.

Juba enne sõda asus AG elama Tartusse, kus teda majanduslikult toetasid õed Pauliine (töötas haiglas majandusõena) ja Anna. Sedagi elupeeriõdi iseloomustavad vaimsed otsingud, pidev lugemine, iseõppimine ja enesetäiendamine. Lühemat aega õppis AG koos õe Annaga Rostovsevi eraülikoolis arstiteadust.

Õdede-vendade ühtekuuluvustunne säilis edaspidigi. Kui vennad Karl ja Ernst pärast vabadussõda said õe Anna ja tema mehe Eliaseri abiga Võrumaal Nursis veskipidajateks, siis veetsid õed koos lastega kõik suved Nursi järvede ja jõgede kaldail. AG viibis seal vahel suviti ja kõik suvekuud aastail 1942 ja 1943, lisaks juulikuus 1944. aastal.

Gailit ei olnud kiire kirjutaja. Romaani valmimiseks kulus 5-6 aastat. „Leegitsevat südant“ kirjutas ta kümme aastat. Tõsi, tavaliselt oli mitu teost korraga käsil. Erandiks oli vaid „Karge meri“.

Kust järsku Gailitile meri, Ruhnu ja kogukondlik kord?

Peaaegu 20 aastat pärast „Karge mere“ ilmumist kirjutas August Gailit novelli „Mae-Stina“: „Liivi laht hoiab oma süles haruldast aaret, üht pisikest saart, mis nagu vabaõhmuuseum viib meid kaugeesse aegadesse tagasi, meie silme ette manades tolaaegseid kombeid, karsket lihtsust ja primitiivset elulaadi. Väike ühiskond elab siin rasket ja vaevalist elu, toites end sellest piskust,

mida annab meri ja mida lisandavad liivased, naiste haritud põllulapikesed“.

Sõja-ajal jutustas AG mulle „Karge mere“ saamisloo. Juba kolmekümnendate aastate alguses mõlkus tal meeles nn Sangaste romaan, mis jäigi kirjutamata. Sirvides saksakeelseid möödunud sajandi ajalooramatuid, juhtus talle kätte teos Liivimaa mõisatest, kus käsitleti Ruhnu kalurite salakaubavedu, soolaveoga vahelejäämist ja kohtuprotsessi.

Ma püüdsin pikkade aastate jooksul avastada tookord mainitud teost. Usun, et see mul pooljuhuslikult õnnestuski. Selleks on tõenäoliselt „Erste Fortsetzung von des Gerrn Hofrats von Hagemeister: Materialien zur Gütergeschichte Livlands“. Riia, 1843. Tõenäoliselt sellepärast, et sündmust, millest räägib AG, võidi kirjeldada ka kuskil mujal. Esitan selle vabas tõlkes.

„1838. a olid mõned saare elanikest olnud Helsingis 5 tonni soola ja selle keeluvastaselt saarele toonud. Seal aga tabas neid kohe rannavalve ja sool konfiskeeriti.

Läbirääkimistel jõuti kokkuleppele, et teatud rahasumma eest rannavalve tagastab soola ja ei kannaks sellest ülemustele ette. See kokkulepe aga hiljem reedeti ja kohtuliku uurimise tulemusena pidi kaheksa saare elanikku, kogu seaduse rangust rakendades, altkäemaksu andmise pärast saarelt välja saadetama. Alles otsuse kuulutamisel teatasid asjaosalised, kellele seaduse mitte-tundmise tõttu range karistus ootamatu oli, et ettevõtmisse on segatud terve saare kogukond.

Kõrgema instantsi poolt korraldatud uus juurdlus tegi kindlaks, et mitte ainult salaja toodud sool üksi polnud kogukonna omandus, vaid et kogukond pärast soola äravõtmist oli kokku tulnud, altkäemaksu andmise otsustanud ja selleks ka ühiselt raha kogunud.

Tema Majesteet vähendas peasüüdlaste karistust kuuenädalase arestini ja hoiatas kogukonda, et see kehtivaid seadusi edaspidi paremini jälgiks.“

Samas on kirjeldus, kuidas kogukond keeldus pastorile uut maja ehitamast ja isegi ähvardas teda taotlusest mitteloomumise korral kogu varaga Riiga viia.

Gailiti sõnade järgi oli ta juba kahekümnendail aastail Kuressaares suvitades huvi tundnud Ruhnu vastu. Ülaltoodud oli nähtavasti täiendavaks tõukeks. 1934. a suve veetis ta koos õepoja Rein Eliaser juunioriga Ruhnu saarel. Viimasel oli kaasas kirjutusmasin ja kõik tähelepanekud, kogukondlikud ilmingud, kombed, inimtüüpide iseloomustused pandi kirja.

Mõni aasta hiljem andis AG mulle neid märkmeid lugeda: 3-4 cm paksune kaust masinakirjalehti. Võrreldes neid juba ilmunud „Karge mere“ sisuga, leidsin, et romaanis esitatud kombestik, traditsioonid ja saareelanike mõtlemisviis on originaalne ja otse etnograafilise väärtusega. Eriti põhjalikult uuris AG hülgeküttimist ja sellega seotud kombeid.

Romaani tegelaskond ja süžee on autori fantaasia vili. Vestlustes mäletan küll veel seda, et leitnant Sauverel oli peaaegu täpne prototüüp ja Eljen Karregi oli elust võetud: eeskujuks oli Tallinnas elava koloneli tütar, kes vallaslapse sünnitamise pärast mõneks ajaks Ruhnule meditiiniõena töötama saadeti.

„Karge mere“ temaatika ja sisu hämmastas pärast teose ilmumist mitmeid kriitikuid. Üldine hinnang oli: kaunis mereraamat. Millegipä-

rast ei pööratud aga tähelepanu romaani seosele Ruhnuga.

Tundub, et Ruhnul leidis Gailit tsivilisatsioonist ja tehnikast rikkumatu inimese, kes teda võlus, keda ta teistest paremaks ja elujõulisemaks pidas.

Gailitil oli tolle aja kohta küllaltki mahu- kas raamatukogu, mida ta pidevalt täiendas. Paljud autorid saatsid talle pühendustega autorieksemplare, soovitud teoseid sai ta lugemiseks kirjastusest. Ta oli pidevalt kursis kogu ilmuva algupärase ilukirjandusega, samuti Nobeli laureaatide ja Põhjamaade romaanide sarjaga. Vene keeles oli tal vist kõik, mis Hamsun oli kirjutanud. Väga meeldis talle Gulbrandseni „Ja taamal laulavad metsad“, nii et muretses ka saksakeelse teise osa „Bjørndali pärandus“.

Kuid erilist tähelepanu pööras AG memuaar- kirjandusele, sarjale „Marseljeesist Internatsionaalini“, admiral Pitka mälestustele, Munthe “San Michele raamatule“. Viimaseid mulle lugeda soovitades väitis ta alati, et on suurepärane, kui inimesed, kes on palju läbi elanud, oskavad sellest hästi kirjutada ja olulist õigesti tunnetada.

Gailiti elus on olnud palju muundumisi, tingituna iseloomust, east, olustikust, ajajärgust, sisemiste arusaamade teisene- misest. Tisleri õpipoisist ajakirjanikuks, ajakirjanikust „Siuru“ tuntud boheemlaseks, viimasest auväärseks kirjanikuks ja härrasmeheks, suhteliselt üksildaseks ja ainsaks ainult kirjan- dustest elatist teenivaks eesti pagulaskirjanikuks. Paguluse kohta kirjutab AG järgmist: „Emigratsioon on alati olnud manduv element. Peale väga üksiku nähte ei loo ta üldse midagi silmapaistvat, sest kildudest ei ehitata katedraali ja lahkkelid ei anna sünteesi.“

Põhimõtteliselt oli tal õigus. Ometi tegi ta suure töö Eesti Kirjanike Kooperatiivi asutamisel. Küllap ta teadis, kui tähtis oli emigratsioonis loodu meie rahvale mõnekümne aasta pärast, praegu, mil osa siinkirjutatud on osutunud tühi- seks ja kaduvaks.

August Gailitit on mitmekülgsest ja veenvalt iseloomustatud mälestusteoses „August Gailit 1891-1960“. Siinõeldu vaid täiendab ja mõnikord ka parandab sealseid sõnavõtte.

Lõpetada tahaksin tollest raamatust võetud Valev Uibopuu sõnadega: „August Gailiti loomingut on võrreldud sageli Hamsuni omaga. Kui lohutav on mõelda sellele erinevusele, mis on Hansuni ja Gailiti lõpliku elusaatuse vahel. Gailiti elulõpus pole seda kahetsusväärset dramaatikat, mis Hamsuni omas. Õieti on selles ainult heroilist suurust ja ilu, kui seda kord õiges valguses nähakse. Maapagu on vaid loovale isikule raske kanda, kuid mitte nii hirmus kui lõhestatus ja vastuolu oma rahva enamiku hoiakuga. August Gailit säästus sellest. Tal tuli küll elada suhtelises üksinduses ja eraldatuses, vahel ka alanduses, kuid viimseini säilinud vaimses vabaduses.

Gailiti isik on nagu hele, tuline tähelend meie lühikeses kultuuriloos. Ometi usun, et sellel on tähendust ka absoluutes jätkuvuses. Vaimustagu tema mälestus kõiki neid, kes teavad, mis tähendab vaimne palang ja sellest saadud eluväärtuse tunnetus!“

August Gailit kaasaegsete mälestustes

On tähtpäev, mida soovime käesoleva kirjutise- ga tähistada: August Gailiti 125. sünniaastapäev.

Kuidas teda mälestada? Mida temast kirjutada?

Abiks tuleb meile Valev Uibopuu, kes August Gailiti mälestusraamatus „August Gailit 1891-1960. Mälestusteos. Eesti Kirjanike Kooperatiiv. Lund 1961“ küsib, kuidas mälestada kirjanikku, ja vastab ise.

„Üht kadunud kirjanikku – keda mälesta-

mise vääriliseks peetakse – võib ju meenutada mitmel kombel. Kõige esmalt ja loomulikult lugeses tema teoseid ning võttes sealt vastu, mis tal on öelda ja anda. See on tee, mida kadunud August Gailit ise avalikkuses toonitas ning mille taha ta oma isikut armastas uudishimulike eest peita. Ja et mälestada kirjanikku, keda mälestada tahame, selleks on ju ühe kindlama ja tava- kohasema teena olemas veel esseistlik vaatlus- viis, mis haarab kirjaniku elu ja loomingut tervi- kuna. Arvud ja andmed, kohad ja nimed, teosed, tüübid nendes, idee ja teostus, taust ja tähendus, aeg ja miljöö, kogu kronoloogiline elukäik sinna

juurdekuuluva analüüsiga. Kahtlemata on see vältimatu, et saada kujutlust ja mingit terviklikku pilti loova isiku olemusest.

Aga kolmandaks jääb üle veel võimalus vaadel- da mälestatavat kirjanikku kui ainult inimest, kui ainult üht kaaslast, kelle isik meie eluteega siin ja seal ristunud ning jätnud meile oma vähem või rohkem unustamisele allutatud jäljed“.

V.Uibopuu peab viimast lähenemisviisi vää- ruslikuks täienduseks ka puhtkirjandusloolisele vaatlusviisile, kuigi August Gailit ise sellelaadi- list isikule pööratud tähelepanu eitas ja mitteva- jalikuks pidas.

August Gailit kaasaegsete mälestustes

algus lk.8

Milline kolmest võimalusest valida?

A.Gailiti looming on täna eesti lugejale kättesaadav – igaüks võib teha oma valiku ja veeta mõned õhtud tema loominguga seltsis. Ka Gailiti elu ja loomingut tervikuna haaravaid väga häid esseedid on kirjutatud nii vahetult pärast Gailiti lahkumist toonela teele, kui ka tema loominguhilisemate trükiste lisadena. Internetis leidub veel palju muudki huvitavat. Valiksin täna selle kolmanda tee – vaatleksin August Gailiti põgusalt kui inimest. Ainult põgusalt, sest „arenenud hingeeluga inimeste üheks erijooniks on enamikult juhtudest oma siseelu varjamine ja kindlasti on August Gailitis arvukalt neid hingeomadusi, mida ühegi inimese silm põhjani ei ole näinud“. Aga seda väärtuslikum võiks olla info tema hingeelu kohta inimestelt, kes A.Gailitit hästi tundsid, tema sõpruskonda kuulusid ja kes on teda meenutanud üsna vahetult pärast tema siitilmast lahkumist. Kasutan selleks juba nimetatud teost „August Gailit 1891-1960. Mälestusteos. – Lund: Eesti Kirjanike Kooperatiiv, 1961“. Sellest kogumikust on pärit kõik tsitaadid, kui ei ole märgitud teisiti. Kogumik on koostatud vahetult pärast A.Gailiti surma, „unustamisele allutatud jäljed“ on veel värsked, aeg on mälestusi küll juba setitanud, kuid pole neil veel kaduda lasknud. Ja teiseks – sellel kogumikul pole olnud võimalust paljude lugemislauale sattuda. Soovitan siiralt seda kogumikku lugeda – Gailiti teoste lugemise muljele lisandub Gailit-inimene – elavana. Olen sellest kogumikust korjanud Gailitit kui inimest iseloomustavaid katkeid.

A.Gailit – eesti või läti kirjanik?

Bernhard Kangro: „August Gailit on üks sääraseid piirialalde inimesi, kelles pole ülekaalus ühegi rahva veri. Liivi, läti, saksa, võimalik ka, et hollandi vereseguga kaasub ka mitme rahvuse keele ja kultuuri mõju läti ja osaliselt saksa – perekonnaringis vene – kooli ja ajalehetöö mõjul, eesti – koduümbruse, sõprade, perekonna, ja ajakirjaniku- ja kirjanikukutse kaudu. Ainult isaisade päriskeelt – liivit – pole kahjuks selle pildi hulgas. Lisaks kõigele kahel maal (ajuti- selt ka Lääne-Euroopas) elamine. See kõik teeb Gailitist ühe erilise pärimustega inimese, harva esineva üldse, ainulaadse, siiski mitte täiesti tundmatu meie kirjanduses. Rahvusküsimuses ja kuuluvuses pole aga kahtlust: Gailit pidas ennast eesti kirjanikuks ja eestlaseks ja oligi seda. Ta elutöö kuulus Eestile ja ta mõte oli seotud meie rahvaga ja selle saatusega tihedamini kui mõnel puhtverelisel eestlasel, kelle rahvustunde mõni juhuslik tuulehoog itta või läände puhub“.

Milline oli tema seos Lätiga? „Eestis avaldas Gailit oma esimese ilukirjandusliku lühipala „Õõ“ 18-aastaselt Rahva Päevalehes. Miniatuuri all on märkus, et tegu on läti kirjaniku tõlketoesega. Ka oma ajakirjanduslikku tegevust alustas Gailit läti keeles. Kui poleks puhkenud Esimest maailmasõda ja noor Gailit oleks Riiga edasi jäänud, poleks olnud võimatu, et temast oleks saanud ka läti kirjanik.

Läti esindaja tervitab August Gailitit 60. sünnipäeva aktusel Örebro 1951.

Kirjadest selgub, et läti pagulased pidasid Gailitil kogu aeg „silma peal“, avaldades tõlkeid tema raamatutest ning korraldades tema loomingut õhtuid. Kui Gailit poleks valinud Eestit ja eesti keelt, oleksid eestlased ilma jäänud nii „Nipernaadist“, „Ekke Moorist“ kui ka „Kargest merest“ ja teistest fantaasiaküllastest ning muusikaalse lauserütmiga teostest. Kõnelemata iseäralike nimede ja omapärase mõtte- ja tundemaailmaga värvikaist tegelastest ning kunstnikust, kelle süda leegitses Eestile kuni lõpuni“. (L.Viitol, Litteraria 15). „Gailiti sidemed Lätiga püsisid ka pärast Eestisse põlisesse jäämist. ... Gailiti teoste tõlked on läti keeles ilmunud. Gailit jälgis läti kirjandust ja tundis elavat huvi selle vastu.“ (B.Kangro).

August Gailiti asend eesti kirjanduses

„Tõeliselt isikupärane kunstilooming on individuaalne nähtus, isoleeritult ja eraldi seisev, varjamata kellegi eel- või kaasaskäija hingesulgust või tuge. Ometi tõstab see ka oma isoleerituses ja üksinduses kogu kaasaegset kultuurinivood. Ka üksiknähtusena liitub ta tervikpilti ja annab sellele oma sügavama mõtte nii nagu eri värvilaik maalil võib kujuneda raskuspunktiks, millel on otsustav tähendus. Selline asend eesti kirjanduses on August Gailitil, sellel vaimsel erakul ja individualistil, kelle eraldatus omas ja omab veelgi aimamatut tähendust terviku seisukohalt. Jah, mis oleks meie kirjanduslik panoraam ilma selle värvilaiguta, mille August Gailit on sinna jätnud?! Olla teistsugune kui teised, aga siiski kuuluda samadesse raamidest, olla iseseisev, aga ometi solidaarne ja ustav – see on August Gailiti portree üldjoontes“ (mälestusteose saatesõnas). V.Uibopuu: „Kuigi August Gailit juba põhimõtetest tingituna ei tikkunud kunagi esile ega näidanud mingit auahnust või ei vajanud ta erilist tunnustust või meelitusi, oli ta hästi teadlik oma asendist, eriti pagulaskirjanike hulgas. Legend kirjanduslikust meistrisõrmusest, mille Gorki kord loovutanud Tammsaarele ja Tammsaare omakord Gailitile, ei olnud ainult legend, vaid kehtas mingit ideelist tõe. On vist terve rida neid, kes mäletavad, kuidas August Gailit rõõmsal kolleegide kokkutulekul Mälarhöjdenis, August Mälgu korteris, loovutas selle fiktiivse meistrisõrmuse naljatuse sildi all Karl Ristikivile.“

K.A.Rumor: „August Gailitile tuli ta kirju- mustri- ja mitmete etniliste värvitoonidega lõimestatud põlvnemise kangas kahtlemata suureks tuluks; tema kaudu – tuluks kogu eesti kirjandusele“.

G.Helbemaie hinnangul oli Gailit ainus pagulas-eesti kirjanik, kes toitis ennast kirjutamisega – teistel kõigil oli mingi põhitöö, mis leiva lauale toõi.

Gori karikatuur „Isade maa arvustajate kaalul“. Vaba Maa 9. I 1936

A.Gailit kui suur mees, Gailit kui pikk mees.

A.Gailit oli „au- ja lugupidamisväärne kuju“. V.Uibopuu: „Vaadeldes mõnd ... ülesvõtet August Gailitist või meenutades mõnd juhuslikku mälu- pilti temast, märkame ühtse välise joone- na mõtlikult mahalöödud pilku ja peaaegu liikumatut välist rahu kogu ta grandioosses olemuses, mida mõnedki arvavad tema läheduses koge-

nud olevat otsekui mingi välise hoovusena. Ei võinud aga tähele panemata olla, et ta liikumatu pilk nägi ümberringi valvsalt palju. ... See tuntud rahu säilis August Gailiti näoilmes ka pinevates olukordades ja kiivas väitluseski. Ainult väga ligidalt võis siis märgata põsemusklite järske tuksatusi naha all ning siis võis järsku puhkeda vabastav naer, muidu hallide ja liikumatute silmade pildudes irooniasädemeid. See August Gailiti naer oli üks ta võluvamaid omadusi. Mõnigi kord oli selles annus tervendavat eneseirooniat. Inimesed tahavad ju võtta surmtõsiselt iseendid ja vähem tõsiselt või hoopiski mitte tõsiselt teisi. On karastav mõelda, et August Gailit kirjutas kunagi teose, mille nimi oli „August Gailiti surm“. Ja et see lõppes kogemisega, et „... August Gailit oli suur mees...“, millele kohe lisatakse, et „August Gailit oli pikk mees... Tema eluajal oli pikk kehakasv temast lugemate anekdootide ja karikatuuride allikaks, milledesse ta muidu suhtus ühesuguse üleoleva rahuga, vahel võib-olla neid isegi omamoodi nautides. A.Gailit oli „... pikk sirge mees elegantselt pähe asetatud kaabuga. Öeldakse, et August Gailit oli üks väheseid eesti mehi, kes kaabut oskas ilusti kanda... Nii ta läks, see suur ja pikk mees, viimseni sirge seljaga. Ja on palju karikatuure, illustreerimaks Gailiti suursugust ja väljendamaks au- ja lugupidamisväärsust“.

Gailit rändab kui rändaja rüütel mööda supeluskohti ja otsib parajat kohta. Seni on meri talle põlvest saadik osutunud. (Gori karikatuur)

Kaks Gailitit: mees maskis

Mälestusraamatus kirjutatu järgi otsustades oli Gailit rahulik ennast hästi valitsev, aga ka mõnevõrra üleolev mees.

Karl Ast Rumor: „Werneri kohvikus ütles mulle üks daam, et Gailiti nägemine saadab tema segadusse: nii korralikud kui ta näojooned ongi, paistab sealt agressiivsus. Oma pead ta kannab tõrkjalt. Tema suu ja õhukeste huulte ümber mängleb enamasti sõbralik naeratus, mille taga peitub iroonia. Kui ta pikergused silmad vahe- tada suurte ning ümmarguselt jõllitavate silmade vastu, siis kardaksin ma teda kindlasti“. Ella Ilbak: „... ma veidi kartsin Sind. Sest ülevast Su sirgest pikkusest alla tuli sageli asjade teravaid ääremärkusi ja Su arvamusi kinnitavat naeru. Ja ma mitte ei tahtnud seda enda üle tulla lasta“.

Kuid temaski on varjul teine, hell ja tundlik pool. Need kaks poolt – heatahtlik ja ühelt poolt kartust tekitav ning teiselt poolt hell Gailit – saavad kokku kirjanduslikus pärandis. August Mälgu arvates on see eriti selgelt näha romaanis „Leegitsev süda“: „...Seal on ühes ja samas isikus koos kaks Rabarauda. Üks suurustlev, kõrk, karm ja oma isekuses jõhker maaisand, kes oma töö kauguses näib astuvat kõigest hoolimatult üle. Kuid samas Rabarauas on varjul teine, ... – nõrk ja abitu, püüdes tabada ühe kauge tulukese vaev- liselt hingitsevast helgist oma hingele lähedust ja tröösti“.

A.Mälg arvab siin ära tundvat ka Gailiti olemuse: „...selline kaksikolek... polnud Gailitile sugugi võõras. Just vastupidi: see oli üks osa ta olemusest“. A.Mälg toob mälestuskogumikus ära ka Henrik Visnapuu kirjutatu: „Esiälgu oli Gailit

eesti rahvale vaid tavalisest pikem mees, kes laskis kuuldavale oma üleolevat lustakat naeru... Mis selle naeru taga peitus, seda teadsid vaid üksikud. Oma õrna ja sentimentaalse südame varjamine“. „...tema loomuses oli midagi hella, – kuigi ta esines ka valusa „templipuhastajana“.

A.Mälg: „Võõras, eemalt vaataja ja juhuslik kokkupuutuja ei saanud kohe kokku täie Gailiti- ga. Ta tutvus ta välise olemusega, Gailitiga, kes näis kõike võtvat teatud suuruse, üleoleku ja üsna pinnalisena näiva muretusega. Kuid lähemal ligi- olekul tekkis tihedaid juhtumeid, kus avanes Gailiti teine, välise koore all varjulhoitud pool: igatsev, ootuses abitu, tundlik ja hell.“

Litteraria 15-st loeme: „... õppurid said Gailitist esmakordselt aimu seoses Siuru 1917. a grupi- pildiga, mille kirjanikeseltskonnast jääb enim meelde August Gailit oma läbitungimatu näoil- me tõttu. „Mees maskis“, võib öelda aga teisigi tema noore-ea fotosid silmitsedes.

Gori karikatuur „Siurulased“

Gailit ja sõbrad. Visnapuu ja Gailit.

A.Mälg: „... see Gailit, kes kõndis püstipäi ja suureltselt, vajas seejuures tõsiselt ja alati oma lähedaste sooja sõprust, ligiolekut ja abi.“

Eriksdali laagris sõlmitud sõprusgrupp

„... üksinda võib olla mitmeti. Ja ta näis tundvat seda, kui tal puudus sõprus ja selle ligiolek enda otseses läheduses. Ta hoidus ju imetihedalt oma perekonna hoolitsevasse, sooja lähedusse“.

August Gailit perega Ormestas 1950

Hoidus niisama visalt ja püsivalt Visnapuu sõprusse. Sest Gailit ja Visnapuu olid siiami kaksikud ..., kuid kõiges koosolemises ja huvide ühtsuses olid nad ometigi nagu kaks eraldi käijat.

... Nende omavaheline olek meenutas ... nagu kahest eri poolest koostatud teostust. Seda oli huvitav jälgida. Sest kuigi nad pilkasid ja aasi- sid üksteist, olid nad samas jälle koos nagu üks olevus. Olevus, milles Gailit kõneles ja Visna- puu tegi. ... Gailit oli nagu mõlder, kes rapu- tas oma mõtteid ja ideid Visnapuu ette nagu teri

August Gailit kaasaegsete mälestustes

algus lk. 8 ja 9

vesikikivide vahele. Gailit agiteeris, süüdistas, „tegi selgeks“. Visnapuu kahtles, tõrjus ja läks koju. Gailit unustas, kuid Visnapuu pidas mees ja alustas hommikul samast, kuhu õhtul jutt oli jäänud“.

August Gailit ja Hendrik Visnapuu
Siuru perioodil.

E.Ilbak: „Sa oled mu mälestusis eriti Siuru ajast ja ikka Visna kaaslasena“. B.Kangro (tsiteerib A.Adsonit): „Ta oli ikka valmis igasuguseks lõbusaks ettevõtlikkuseks – ja Visnapuu leidis ta ses punktis parima kaasalööja“.

Mr GE – Karl Ast Rumor: „Gailit oli andekas ja julge; ei pohmeldanud keelupiiride ees. Usaldas oma talenti ja võimeid. Teadis, et temale on lubatud suurem mõtte- ja sõnavabadus kui keskpärasele vaimule. Trotsis vahel teadlikult nii põlistunud konventsionaalsust kui seiskunud traditsiooni. Ei lähenenud kübarat peos hoides autoriteetidele. Viis oma sädeluse ja uljuse ka Siuru koondisse, olles Mister Ge igas rollis, ilma et kunagi oleks tahtnud inglaslik mister, veel vähem salongilik dandy olla. Käitus vabalt, tihti üleolevalt, ent mitte teisi alahindavalt, mitte haavavalt.“

Gailit vestlejana, kuulajana, arvustajana

A.Mälk: „Tema ümber tekkis alati mingi intensiivsus. Ta oskas juttu ajada. Ka lastega! Ta hää ja kõnelemislaad tekitasid kõneluses elevust ja lähedust ning ka ta väline enesekindlus näis kõike seda edutavat. Ta näis teadvat kõike ja võttis kõigest osa, millest eales oli kõnelemist.“ Ja teisel: „Gailit pääses siis nii mõnigi kord ratsutama oma jutuhobusel ning me kuulsime üsna imelikke lugusid oludest ja inimestest, mida ta jutustas kui tõesti sündinuid. Mitmed neist leidsime pärast ta „Kas mäletad, mu arm?“ lehekülgedelt, Ene Leevi loost ja mujalt“.

V.Uibopuu: „Nagu juba märgitud, armastas ta vestelda, aga ka kuulata, ning sinine sigaretisuits keerles siis ta pea ümber, mille piklik, unustamatult omapärane profiil heistas läbi nende suitsukeerdude oma kollerdava näonahaga ning palja, terava pealaega, mille üle aeg-ajalt silitas kõhn, pruunide sünnimärgilakudega kaetud käsi.“

August Gailiti kõneteema oli lai, ükskõik kas kodus või võõrsil. Ent kui seltskond oli suurem, Gailit tavaliselt eraldus rohkem vaatlema kui kuulama. Kui aga järele oli jäänud neli või viis või veelgi vähem, ta elavnes ja siis võidi kuulda mõndagi huvitavat ja erilaadset. Ent Gailit ainult ei jutustanud, vaid sageli ka kommenteeris ja arvustas, sest ta polnud ju kaugeltki mingi seisukohtadeta inimene.

Foto Ed. Ole maalist „Kirjanik A.Gailiti portree“ 1932

Tavaliselt ta suhtumine inimestesse oli positiivne ja mõistev. Et see leebus polnud ainult mugavusearmastus ja konfliktikartus nagu paljudel nn headel inimestel, nähtub sellest, et ta teisipidi võis olla sõnades vägagi julge ja järsk, kui mingi asi teda tõeliselt haavas või nõrduks tegi. Seda juhtus vahel isegi mõne arvustuse puhul, kuigi ta neist tavaliselt üle oli ja väiklaste närimiste ja näägutustega oma elus küllalt ka harjunud. Kuid siis pidi tegemist olema käegakatsutava ülekohtutundega ning inimestega, keda ta muidu hindas.

Ülemeelikud löögid teda ei heidutanud – ta oli neid nooruses ise küllaltki jaganud. Nõrdimusjuhtumil Gailit käitus läbimõeldud korrektsusega, tuues kas kirjalikult või suusõnaliselt välja oma seisukohad, mille tundeline tagapõhi oli jahedalt varjatud, kuid ei võinud asjaomasele jääda mõistmatuks“.

Rumor: „Gailit oli alati teiste tunnustamisega helde, tema polnud kunagi kade teiste populaarsuse kasvades“.

Gailit kui vaba mees

V.Uibopuu: „Koosolekuil, kus seisukohad läksid teravamalt lahku, oli Gailit julge ja sitke. Ta ei kartnud kunagi enamusele vastuastumist ja reserveeris oma erinevused kategooriliselt. Kuid ta ei teinud vähemusse jäämisest iialgi prestiižiküsimust, veel vähem oleks ähvardanud mingi väljamaarsiga või püüdnud oma tahet peale suruda muude vahenditega. Talle näis esmajoones tähtis, et teatud mõtted ja ideed said oma kindla esituse ja võisid enamikku ka selle kaudu positiivselt mõjustada.“

Oma arvamustes säilitas Gailit alati sõltumatuse. Ei surve ega meelitus poleks seda muutnud. Ta oli vaba mehe prototüüp, kes end ehk seda vabamalt tundis, mida raskem võis olla ta enda olukord“.

Gailit kui Nipernaadi

Teda ikka iseloomustati Nipernaadi kaudu. Ain Kalmus: „Teoseid lugedes tekib lugejal tavaliselt ikka mingi kujutlus autorist. Gailiti puhul oli see nipernaadilikult ülemeelse inimese oma, keda vaevab rännukirg ja kes on tulvil üllatavaid seiku.“

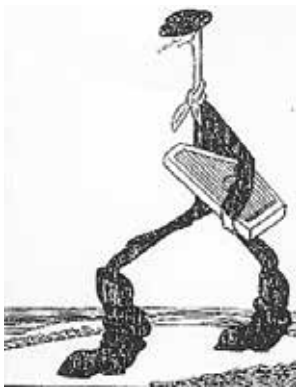
E.Ilbak: „See oli „Kultase“ kohvikus, kus Sind jälle üle pika aja nägin. ... Su saledus oli mehisem ja Sinus tundus olevat mingi uus noot. Sa ütlesid, et oled nüüd tütre isa. Mul oli hea pärast meie juttu minnes ja aastaid tagantjärele sellele hetkele mõeldes, et nii ülemeelikult, nii nipernaadilikult kui Sulle ka sageli meeldis end avaldada, Su lapse käsivarred Su kaela ümber tegid, et Sa oma südamehellust ja tundlikkust vähem häbenesid“.

A.Gailiti tütar Ailiga
Narva-Jõesuus 1930-ndail aastail.

B.Kangro: „Hümn suvisele loodusele, matkailule, seiklusele, elurõõmule, tegutsemisjulgusele on aga „Toomas Nipernaadi“, romaan novellides, Gailiti peateos, mille järgi teda ennastki vahel naljatades kutsuti.“

V.Uibopuu: „Eriti oli talle lähedane „Toomas Nipernaadi ...“

Gailit a'la Toomas Nipernaadi.
Otto Krusteni karikatuur

Nipernaadi esmatrüki kaas

Gailit ja kirjanduslikud mured, Gailit ja kutseküsimused

V.Uibopuu: „Üks August Gailiti omadusi oli elujaatav, solidaarne ja rõõmus kohusetunne kutseküsimustes“. Mure kodumaal, enne sõda: Tallinnas pole Kirjanike Maja. Ja ta hakkaski organiseerima kirjanike maja Tallinnasse. Selle ettevõtmise katkestas muidugi sõda. Mure paguluses: kellele ja mida kirjutada? Ja kuidas toetada looja ja lugeja suhet paguluses? ”

A.Mälk tsiteerib A.Gailiti: „Meie peame asuma ise otseühendusse lugejatega ... Meil ei ole suurt kandepinda selle jaoks, mida me loome. Pagulaskond ... Kui mõned neist langevad ära, on sillal augud sees ja see ei kanna enam. Ja ei ole ka teab kui palju loojaid. On aga vaja teatud hulk loomingut, eripalgelist ja mitmesugust, et see jaksaks moodustada ühe rahva kirjanduse. Üksikud raamatud ei moodusta seda, kui valitud nad ka ei oleks, nagu üksikud maalapikesed ei moodusta veel maastikku. Meil on vaja kirjandusliku uusloomingu maastikku – kõigega, mis see sisaldab.“

V.Uibopuu: „Praegune eesti pagulaskirjanduse jätkuv elujõud tundus tema skeptilist mõlemisviisi hämmastavat, kuid ühtlasi ka fastsineerivat. Seetõttu ta uskus organiseerimistöö tulemusesse ja rakendus ka ise sellesse niihästi sõna kui teoga.“

August Gailit Eesti Kirjanike Liidu
Kooperatiivi majas 1960.

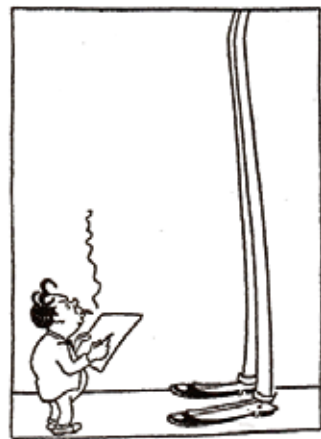
A.Gailit panustas tõsiselt Eesti Kirjanike Kooperatiivi loomisse. V.Uibopuu: „Enesestmõistetava väärikusega juhatas ta aastaid Stockholm Eesti Kirjanike Kooperatiivi koosolekuid ning Karl Ristikivi märgib tabavalt oma järelhüüdes pärast tema surma, et neil koosolekuil ta oli meist kõigist kõige optimistlikum, nooruslikum ja usurikkam. Ta sisendas seda ka teistesse, manitses nooremaid vanema kolleegi usalduslikkusega: „Kirjutage rohkem ja paremini!““

Vananev Gailit

V.Uibopuu: „Kuigi August Gailit vananes, ei saanud ta iialgi vanaks selles mõttes, nagu vananemist tavaliselt tuntakse. Ta oli ja jäi igavesti nooreks, nagu ta laulikust sõber Visnapuugi. Ta sirge selg ei vajunud kummarasse ning ta elas ja säras kaasa kõigele teotateliisele ja nooruslikule kuni oma elu lõpuni. Oieti on see väga imetlusväärne, sest nii illusioonidevabana nagu Gailit oli oma viimased aastad, on raske kujutleda ühtki inimest. Kõik au, kuulsuse, edu ja õnne taotlused oli ta ammu jätnud. Elu oli talle selles mõttes täiesti alasti, klaasselget tühjust, millest ta nägijapilk end vaevata läbi puuris.“

Lõpetuseks

K.A.Rumor: „Gailiti lause on rütmilt kerge ja ruttav, vahel ka kapriisne. Ta mõte ei püsi paigal, vaid haarab järjest uusi kontraste. Ta fantaasia sädeleb ja üllatab. Ta ainete valdkond on mitmekesine. Vaod, mida ta oma sulega veab, ei kuulu kasinale kandimaa põllule. Teda ei kõida ükski rand, saar, ega kolkakond. Ta looming on vaba ning piiritlematu. Tänu sellele on ta teosed mõistetavad ka väljaspool kodumaad. Ta omab suurkirjaniku amplituudi, võib-olla suuremat kui ükski teine eesti kirjanikest. Aga ta teoste perspektiivid on vahelduvad ning kipuvad vaatlemisel kõrvale põikama, välja arvatud teatud kodumaised panoraamid. Sellisena esineb ta meile oma toodangu üldsummaga.“

Tahtsime Gailiti tegevusest hankida ülevaate, ent kahjuks ei küündinud.
Gori karikaatuur

Sellisel on Gailitit kui kirjanikku hinanud tema kaasaegsed ja saatusekaaslased vahetult pärast tema astumist üle kõiksuse läve.

Täna aga meenutame Gailitit eelkõige sellepärast, et tema sünnikoht on meile väga lähedal – Sangaste vallas, Tõlliste valla piiril. Majapere naiseks on kultuurisõbralik Sveta Oper, kes on valmis igale asjahuvilisele avama ukse.

Kasutage seda võimalust!

Sünnikodule mälestustahvli paigaldamine
9. jaanuaril 1991. aastal.

Materjali on koondanud
ENE-MALL VERNIK-TUUBEL

Palupera Põhikooli võistkond Loomingulised Tüübid First LEGO League'al

Laupäeval, 9. jaanuaril toimus Tartus Lõuna-Eesti poolfinaal 9-16aastastele õpilastele mõeldud robotikavõistlus „First Lego League”. Registreeritud võistkondi oli kokku sel aastal 28.

6-liikmeline Palupera Põhikooli võistkond Loomingulised Tüübid osales sellel võistlusel juba teist aastat. Terve päev kestvas võistluses pidid noored näitama head omavahelist koostööd, tutvustama oma projekti, milleks sel aastal oli Prügi Teekond, ning esitlema oma disainitud robotit. Kõige põnevamaks ning ka kõige üllatavamaks oli kaks ja pool minutit kestev robotimäng. Selle aja jooksul pidi programmeeritud robot läbima võimalikult palju ülesandeid. Pingelises ja närvesöövas robotimängus saavutasid Loomingulised Tüübid 16. koha. Kuigi sel aastal edasi finaali ei pääsetud, oli päev igati korda läinud - uudistati teiste võistkondade roboteid ning mõeldi, mida tulevikus teistmoodi teha.

Robotikaringi õpetaja TAIMUR TREIER

Meie võistkond: Eleri Margus, õp Taimur Treier, Tiiu-Triin Tamm, Danjel Juškin, Cristo Teder, Andres Kull, Martin Miks. Foto: B.Värnik

TÄHELEPANU!

29. jaanuaril algusega kell 19.00 toimub Nõuni kultuurimajas

23. mälumängu turniir Palupera valla karikale.

Ootame kuni 5-liikmelisi võistkondi, kus vähemalt üks liige peab olema kuni 18 a. noor.

Mäng on 3-etapiline ja teemaks ikka Eesti ja Eestiga seonduv.

Mängujuht Tõnu Talve.

Ühtlasi on Valgamaa võistkondadel võimalus heidelda Valgamaa meistri tiitlile võistkondlikus mälumängus.

Info: 5139071 Kalev

PROJEKTID

KULLIPESA ASUMI KANALISATSIOONISÜS-TEEMIDE REKONSTRUEERIMINE NÕUNI REOVEEKOGUMISALAL

Toetuse saaja – Palupera valla vee-ettevõtja osaühing PALU-TEENUS, põhitaotleja.

Palupera valla roll – osaletakse projekti partnerina, kaasfinantseerijana.

Toetaja – SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, projekt nr 10921.

Toetus – EV siseriiklik toetus Keskkonnaprogrammi veemajanduse alamprogrammist. Komisjoni otsusega 21.12.2015 eraldati Nõuni külas Kullipesa elamuterajooni ja Leete ning Oru kinnistu kanalisatsioonitorustiku (1,3 km; 52 kaevu), sh Kullipesa reoveepumpla rekonstrueerimiseks 118 500 eurot. Projekti rahaline omaosalus koos kaasfinantseerijaga 59 200 eurot, hõlmab teostatud eeltöid (tehnoloogilise projekti koostamine), osalust ehitustöödele ja kulu- tusi omanikujärelevalvele. Vee-ettevõtja investeerib ehitusse tagasi taotletud käibemaksu.

Projekti lõpp – sügis 2016. a.

XXIII MÄLUMÄNGUTURNIIR PALUPERA VALLA KARIKALE

Toetuse saaja – Nõuni maakultuurimaja, põhitaotleja.

Partner – Palupera vallavalitsus, kaasfinantseerija.

Eesmärk – korraldada Nõuni maakultuurimajas 2016. aasta I kvartalis XXIII mälumänguturniir Palupera valla karikale.

Toetaja – Eesti Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgruppi 2015. aasta IV jaotus.

Toetus – 300 eurot, kohustuslik omaosalus vähemalt 10%.

Projekti lõpp – 01.04.2016.

Puka vallavalitsus, www.puka.ee
Kooli 6, Puka, 67201, Valgamaa
Tel 766 9412, e-post: vallavalitsus@puka.ee

PUKA

Kolmekuningapäev Puka lasteaias

Kolmekuningapäeval oli kombeks korraldada pidu. Seda tegime meiega. Sellel korral pidas iga rühm pidu enda ruumides.

Sipsikute kolmekuningapäev

Vanasti oli selline tava, et kolmekuningapäeval peitis perenaine toidu sisse ühe oa või herne. Toitu süües sai keegi selle endale. Oaleidjast sai oakuningas ja oakuninganna.

Tutvustanud ja näidanud ning andnud lastele uba katsuda peitis ka liiklusõpetaja rühmaruumi ära kaks uba ja siis oli laste ülesandeks need kaks uba üles otsida. Nii selgitasime välja oakuninga ja -kuninganna. Otsisime laua alt, tooli pealt, riiulilt ja paljudest teistest kohtadest. Esimene uba leiti üles väga kiiresti ja ka teise oa leidis üles sama laps, aga kuna kahte krooni korraga kanda ei saa, siis otsustasime, et peidame selle teise oa uuesti ja nii saimegi endale ka oakuninga.

Kui oakuningas ja -kuninganna kroonitud, mängisime kuuse juures veel ka ringmänge, sest kolmekuningapäeva tähistatakse ju sarnaselt jõuludega. Sipsikute pidu lõppes sellega, et asetisime kuuse toa keskele ja tantsisime ümber kuuse ning siis toimus kuuse ärasaamine – kõik väikesed käed olid abiks kuuseehete ära korjamisel.

Põngerjate kolmekuningapäev

Ka Põngerjate rühmas algas pidu kolmekuningapäev tutvustamisega ja oa otsimise mänguga. Põngerjate rühmas kulus ubade

leidmiseks natuke rohkem aega ja ka siin rühmas sai kroonitud nii kuningas kui ka kuninganna.

Järgmiseks mängisime ringmängu “Lapatuu” - ka see oli lõbus ja nalja oli palju. Kuna põngerjate rühmas on palju poisse siis hakkasime jõudu katsuma vägikaika veos ja kuna meil on ka hakkajad tüdrukud siis ka nemad võtsid sellest osa. Järgmiseks lõbusaks mänguks oli “Kõie petekas”, kus liikumisõpetaja Ewe-Ly ja õpetaja abi Ingrid hoidsid kõie ottest kinni ja lapsed pidid liikuma kõie

poole. Aga see oli üks vigur kõis mis muutis aegajalt ka kõrgust – kas siis kõrgemale või madalamale ja lapsed pidid kõit puutuma ta saama teisele poole tuba, kas hüpatas üle kõie, pugedes kõie alt või kõndides kõie alt läbi.

Lõpetuseks tantsisid ka põngerjad ümber kuusepuu ja laulsid laulu “Oh kuusepuu” ja seejärel korjati ühiselt kuuselt ehted.

EWE-LY, Puka Lasteaed

Puka raamatukogus on Swedbanki nõustaja juba järgmisel nädalal

Puka raamatukogus hakkab Swedbanki nõustaja käima üks kord kuus. 2016. aasta 1. kvartalis 19. jaanuaril, 16. veebruaril ja 15. märtsil kell 12–13. Nõustaja annab inimestele nõu pangateenuste kohta ning internetipanga, telefonipanga ja mobiilipanga kasutamiseks. Kui on olemas internetipanga leping, siis tuleb kaasa võtta selle püsiparool ja paroolikaart (või ID-kaart koos koodidega). Kui inimene on küll Swedbanki klient, kuid internetipanga lepingut veel pole, siis lepingu sõlmimiseks peab kaasas olema isikut tõendav dokument ja mobiiltelefon.

Kõige mugavamalt ongi pangateenused klientidele kättesaadavad interneti, mobiili ning telefonipanga vahendusel. Kellel kodus arvutit või interneti pole, võib pöörduda Puka raamatukokku. Swedbank annetas eelmisel nädalal Puka raamatukogule arvuti ja seda saavad kõik kohalikud elanikud kasutada.

Swedbanki Nõustamiskeskus telefonil 6 310 310 töötab ööpäevaringselt ning sealt võib n.ö iga kell vajalikku infot küsida.

Teie Swedbank

Sõbralik noor kiisu on kaotanud kodutee, aitame kiisu koju tagasi.

Info Puka Vallavalitsusest
tööpäeviti
tel 76 69 414

AMETLIK INFO

Puka Vallavolikogus

3. detsembril 2015 Kuigatsis

• **Kuigatsi külaseltsi** tegevusest andis ülevaate külaseltsi esindajana **Õnne Paimre**, kes tutvustas erinevate projektide rahastamise ja Puka Vallavalitsuse osalusega teostatud töid ja külaseltsi liikmete tegelusi.

• Valiti **haridus-, kultuuri-, spordi- ning noorsookomisjoni** esimeheks **Arno Kangro** ja kinnitati komisjoni liikmeteks **Anneli Sarnit, Jane Everst, Õnne Paimre, Kairi Rebane, Kaija Tamm, Kristjan Moorast, Anneli Uffert ja Kersti Salujõe**.

• Moodustati **ajutine haldusreformikomisjon** koosseisus **Kalle Põldmägi, Kalev Kiirslr, Andrus Looskari, Silver Laks, Õnne Paimre ja Juhan Matsar** ning esimeheks valiti **Aleksander Sven Esse**.

• Moodustati **haridusvõrgu korrastamise komisjon** koosseisus: esimees **Ana Vink**, liikmed **Nele Bend, Anneli Uffert, Rannus Prii, Kersti Salujõe, Marika Uiho ja Aleksander Sven Esse**. Komisjoni ülesandeks on analüüsida valla olemasolevat haridusvõrku ning vajadusel teha ettepanekud haridusvõrgu korrastamiseks.

• Kinnitati **elelarve ja majanduskomisjon** koosseisus: esimees **Irja Sõnum**, liikmed **Karin Tilga, Kaida Vool Andrus Looskari, Meelis Hõbemägi, Adu Kurg**.

22. detsembril Pukas

• Valiti **Puka vallavanemaks Lembit Luik**.

• Nõustuti Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt Valga maakonnas Puka vallas Rebaste külas kohaliku tähtsusega Helmi-Aakre liivamaardla (registrikaardi nr 0518) **Helmi-Aakre IV liivakarjääri mäeeraldisel** maavara kaevandamisloa nr L.MK/319043 pikendamisega.

• Kinnitati **Puka valla II lisaelarve** kogumahu 52 022.- eurot.

• Purtsi külas Sauniku ojal asuva **Lombi paisutuse** moodustab 35 m pikkune pinnaspais, mis on ülavee poolt kindlustatud raudbetoonplaatidega, mis on osaliselt vajunud ning nihkunud. Liigvee läbilaskmiseks on rajatud truupeeregulaator Pais asub Soontaga-Sauniku loodusala, mis on Natura 2000 ala, kaitse-eesmärgiks on kaitsta harilike tõugjate elupaika. Keskkonnaameti arvamus kohaselt parimaks lahenduseks on oja loodusliku sängi taastamine (paisutuse eemaldamine). Kalapääsu rajamine ja selle hilisem hooldamine on kulukas. Nõustuti Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni spetsialistide seisukohaga, et tõugja kaitse seisukohalt on parim lahendus oja loodusliku sängi taastamine.

7. jaanuaril 2016 Pukas

• Puka valla haldusterritooriumil paikneb Otepää looduspargi, mille osas on algatatud **Otepää looduspargi kaitse-eeskirja** muutmine. Otsustati mitte nõustuda senise Otepää looduspargi kaitse-eeskirja menetluse käiguga, kuna see on vastuolus kaasamise hea tava ja Arhusi konventsiooniga ning haldusmenetluse ja looduskaitseaduses sätestatud menetlusnormidega ning teha Keskkonnaametile ettepanek viia läbi Otepää looduspargi kaitse-eeskirja uus avalik väljapanek ning avalik arutelu.

• Ettepanekud läbirääkimiste alustamiseks haldusterritooriaalse korralduse muutmiseks:

Õru Vallavolikogu tegi Karula vallale, Palupera vallale, Puka vallale, Sangaste vallale, Täheva vallale ja Tõlliste vallale ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks ja haldusterritooriaalse korralduse muutmise algatamiseks eesmärgiga moodustada ettepaneku saanud kohalike omavalitsute üksuste baasil üks kohaliku omavalitsuse üksus;

Elva Linnavolikogu tegi Konguta vallale, Nõo vallale, Puhja vallale, Rannu vallale, Rõngu vallale, Palupera vallale ja Puka vallale ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks ja haldusterritooriaalse korralduse muutmise algatamiseks eesmärgiga moodustada omavalitsuste ühinemise tulemusena uus omavalitsusüksus. Otsustati Nõustuda Õru Vallavolikogu ja Elva Linnavolikogu poolt algatatud ettepanekutega läbirääkimiste alustamiseks eesmärgiga algatada haldusterritooriaalse korralduse muutmine.

• Kinnitati **vallavalitsuse struktuur** – vallavanem ja neli vallavalitsuse liiget, vallavalitsuse liikmeteks kinnitati **Nele Bend, Kalev Kiisler, Kalju Venski ja Kaida Vool**.

• Puka valda esindavad Valgamaa Omavalitsuste Liidu - volikogu esindajana **Aleksander Sven Esse**, tema asendaja **Anu Uint**; vallavalitsuse esindajana **Lembit Luik** ja tema asendaja **Kalev Kiisler**.

Puka Vallavalitsuses

• Väljastati ehitusluba Kolli külas asuva **Männimäe** omanikule elamu ehitamiseks.

• Kiideti heaks hajaasustusprogrammis osalejate aruanded:

Puka uus vallavanem on Lembit Luik

22. detsembril valiti Puka vallavanemaks Lembit Luik. Uus vallavanem tutvustab ennast lugejaile.

Olen sündinud ja kasvanud Tartus Karlova linnajaos, mis lapsepõlves tundus äärelinnana. Juba 6-aastaselt alustasin klaveriõpingutega ja paralleelselt Tartu 7. Keskkooliga lõpetasin ka Tartu Lastemuusikakooli. Olin koolieas aktiivne mitmel alal, käisin ka kunstikoolis ja Vanemuise ooperikoori lastekooris, huvitusin näitlemisest ja filmindusest.

Keskkooli lõpetades valisin edasiõppimiseks Riikliku Kinematograafia Instituudi Moskvast, kuid seda lõpetada ei õnnestunud, sest nõukogude bürokraatia vigade tõttu olin sunnitud minema Nõukogude Armeesse, kus viibisin ausalt 2 aastat ja 6 päeva, nautides Vorkuta pakast.

Peale armeest naasmist astusin Tartu Riikliku Ülikooli majandusgeograafiat õppima, kuid perekondlikel põhjustel pidin üle minema kaugõppesse ja kuna geograafiat kaugõppes tol ajal ei olnud, sobis ainukesena rahanduse ja krediidi eriala. Õppimise kõrvalt või õigemini vastupidi alustasin tööd Tartu Rajooni RSN TK Rahandusosakonnas kontrolör-revidendina. Sellelt töölt viidi mind üle ENSV Rahvakontrolli Komiteesse. Peale Rahvakontrolli Komitee töötatud kahte aastat viidi mind üle Rahandusministeeriumi Kontrolli- ja Revisjoni Valitsuse vanemkontrolör-revidendiks Tartu rajoonis.

1986. a peale ülikooli lõpetamist asusin tööle Tartu Rajooni Teenindustootmisvalitsusse rajoonitsehhi juhina. See oli kooperatiivinduse ja aktsiaseltside tekkimise aeg ning kuna mul oli selle vastu suur huvi, asutasin oma kooperatiivi ja kasutades varasemaid kogemusi rahandusest hakkasin uusi firmasid aitama.

Ülevaade Puka ja Aakre rahvamajade tööst aastal 2015

Möödunud on taas töökas ja kultuurirohkete üritustega aasta. Rahvamajas on töövõtulepingu- ja ringijuhendajad, kes on tublid ja töökad oma tööd tehes.

Meil käis koos kolme valla segakoor Margit Aigro juhendamisel, mees- ja naisansambel juhendajaks Evald Raidma, segakoor U-tuuri ja solisti juhendajaks Aakres Evald Raidma, eakate tantsurühma Vokiratas juhendajaks Vaike Eiche. Aasta lõpust õpivad eakad tantse Katrin Kõivu juhendamisel, trummi- ja viiulit mängima Joel Ainsalu, laste käelist tegevust ja näiteringi juhendas Aakres Katrin Uffert, joogaga tegeles Kairi Rebane. Kaija Tämme eestvedamisel õpiti lastega selgeks tantsud Puka rahvamajas ja zumbatati Aakres. Aktiivselt osaleti peotantsu kursustel, kus õpetajaks Veiko Ratas.

Möödunud aastal toimusid suuremad üritused rahvamajades ja mujal, kust võtsid osa ka meie isetegevuslased.

Aasta algas Vabariigi aastapäeva kontserdiga, sõbrapäeva tähistas eakate tantsurühm koos sõpradega. Meesansambel osales üle-eestilises meesansambli laulupäeval Rõuges, nais- ja meesansambel võtsid osa Kagu-Eesti ja maakondlikust vokaalansambli päevast Nõunis.

Toimus iga-aastane Aakre-Puka jooks ja kepikõnd, vallapäev ja lusikapidu. Noortekeskus korraldas perepäeva. Toimusid jaanituled Pukas, Kuigatsis ja Aakres. Eakate tantsurühm osales Kagu-Eesti memme-taadi ja

Lembit Luik 2015. a suvel teel läbi Rootsi Lofootidele.

1993. a kutsuti mind Keila Panga Tartu filiaali rajama. Alustasin nullist ja jõudsin pooleteise aastaga kasumini. Järgmisel aastal sattusin Eesti Krediidipanga Tartu filiaali loomise juurde ning töötasin seal filiaali juhatajana 5 aastat.

Alates 2000. aastast olen tegelenud ainult oma firmade arendamisega.

Olen abielus 33 aastat, peres on 3 täiskasvanud last ja 2 lapselast.

Meeldib väga matkata ja maailma avastada ning seda alati oma autoga ringi sõites.

Töö Puka vallas on väljakutseks ja vahelduseks senisele äriühingutekesktele tegevusele. Tegevusvälti on suur, kuna vajavad lahendamist haridusümberkorraldused, veemajandus, valdade ühinemisega seonduv ja palju muud jooksvat, nii et elu tundub huvitav olevat.

Vallavanem LEMBIT LUIK

AMETLIK INFO

Kivistiku maaüksusele salvkaevu rajamiseks,

Variku maaüksusele veesüsteemi ja kanalisatsiooni rajamiseks,

Praakli maaüksusele kaevu puhastuseks ja süvendamiseks, veetorustiku rekonstrueerimiseks.

• Nõustuti Aakre külas asuva **Nurmeotsa katastriüksus** (katastritunnus 60801:002:0140) jagamisega kolmeks iseseisvaks maaüksuseks: **Nurmeotsa ja Põldroosi**, sihtotstarbega maatulundusmaad ning **Ägliküla tee**, transpordimaad.

• Määrati projekteerimistingimused ehitusprojekti koostamiseks Puka vallas Kumsi külas **Laose katastriüksusele** (katastritunnusega 60802:003:0680) elamu ehitamiseks.

• Otsustati sõlmida lepingud **Puka vallas lumelükkamisse teenuse** osutamiseks Arula piirkonnas **Kalmert Projekt OÜga**, Kuigatsi piirkonnas **Kangru Madise Talu FIEga**, Orumäe piirkonnas **OÜga Neiveland** ja Aakre piirkonnas **Greengerid OÜga**. Info lumetõrjega seoses telefonil 516 4931 (Adu Kurg).

SÜNNID

Leane Adele Sarapuu
Daaniel Luga

27. novembril
19. detsembril

Head Aakre kooli vilistlased ja kõik Aakre kogukonnast hoolivad inimesed!

2016. aastal tähistab Aakre mõisakool 285. aastapäeva. Kooli ja lasteaia lastevanemad soovivad omalt poolt selle väärika juubeli tähistamisele kaasa aidata ning oma kõige kallimate keskkonda ilusamaks, kaunimaks, rõõmsamaks muuta. Selleks asutasime eraldi heategevuskonto, kuhu on võimalik teha annetusi, mille tulu läheb hoone remondikuluks toetuseks.

Meie esmaseks prioriteediks on kaasa aidata lasteaia koridori ja trepikoja värskendamisele.

Me usume, et Aakre küla jätkusuutlikkusest, aktiivsusest, nooruslikkusest ning uute perede tulekust on huvitatud paljud endised ja praegused elanikud. Ilus, värske, rõõmsates toonides ning igal sammul lapsesõbralikkust kiirgav hoone aitab kindlasti sellele kõigele kaasa.

Seetõttu loodame, et toetate omalt poolt meie algatust.

Annetused on oodatud: Swedbank a/a EE222200221062977390 (Sille Teesalu). Annetajate nimed avaldatakse (kui just ei soovi anonüümsust)!

Lasteaed-alkkooli hoolekogu liikmed, lapsevanemad
KERSTI SALUJÕE ja SILLE TEESALU

Tunnustame Puka valla toimekaid ja toredaid!

Teil on võimalus esitada kandidaate tunnustamiseks kuni 25. jaanuarini 2016 (k.a)!

Selleks palume täita ankeet, mille leiad paberkuul eelmisest Otepää Teatajast, Puka sidest, juuksurist ja ambulatooriumist, Aakre poest, Aakre ja Puka rahvamajast, valla raamatukogudest, Aakre lasteaed-alkkoolist, Puka keskkooli raamatukogust ning Puka lasteaiast. Nimetatud kohtades on ka kogumiskastid, kuhu täidetud ankeet viia.

Veebis saad ankeeti täita <http://goo.gl/forms/FSib0gA7dj> (lingi leiab ka <http://puka.kovtp.ee/>)

Tegusaid tunnustatakse 23. veebruaril Vabariigi aastapäeva kontsert-tänuüritusel.

Info: tammkaija@gmail.com 56662597.

Puka valla rahvamajad

Aasta avanemine

Hea oma kogukond ja kallid naabrid! 2015. aasta on jäänud seljataha. Psühholoogid räägivad, et kui inimesed lahkuvad ühest ühisest koosolemise ruumist, siis mällu jääb lahkujale just see näoilme, milline oli tulede kustutajal ruumist lahkumise hetkel. Loodan, et vana-aasta toa tule kustutajate näod töid teid uude heas meeleolus ja võimsas teotahtes! Uus aasta on avatud, et teda ühiselt ja meie kõigi hüvanguks läbi elama asuda!

Meil kõigil seisavad ees uued ja huvitavad ajad. Tulemas on näiteks haldusreform, mis muudab mõndagi seni harjumuspärast nii mõnelegi meist. Teisalt ega peakatte vahetamine pead kaasa ju ei vii ning kõigis asjades on alati nii plusse kui ka miinuseid. Kui tahad mööda rada edasi minna, pead arvestama, et vastu tulevad uued puud ja pöösad ning vanade juba tuttavate juurde seismajäämine ongi seisak. Muutusi halduses on kindlasti vaja. Nii meil kui meie ümber käib elav vaagimine, et kes ja kuidas omavahel uue valla loovad. Praegu on kõik variandid õhus ja ettepanekud kaalumisel. Eks ühel hetkel tuleb ka valikute ja otsuste toetund. Seda suure tõenäosusega juba selsamal 2016ndamal aastal.

Uude aastasse sisenedes vaatad mõttelisse tahavaatepeeglisse ja annad hinnangu olnule. Eks ka see ole igal meist erinev. Tähtis on, milliste järelduste ja missuguse meeleoluga purjed uuel aastal ülesse tõmbame.

Üks meeleolukas vaatenurkade võrdlus ühele ja samale situatsioonile on selline. Inglise härrasmees sõidab ringi mööda Venemaa äärealasid. Ühes Siberi kolkakülas keset mudast külatänavat sügisese külmas vihmas seisab mees maika väel ja paljajalu poris, ainult üks saabas pooleldi jalas. Ise aga on rõõmus ja õnnelik. Inglise küsib, et mille üle sa mees rõõmustad keset külma pori, endal üks saabaski ära kaotatud? Mees imestunult: „Miks kaotasin?? Leidsin ju just selle saapa

porist! Enne polnud ühtegi, nüüd on juba üks.“ Ehk siis nagu ikka, et vaatenurk algab vaatleja asukohast ja suhtumine tuleb enda peast.

Mida Sangaste vald plaanib ja kavandab aastaks 2016? Eks ikka edasist ellujäämist ja võimalikult meie kogukonna huvidega arvestava haldusreformiplaani leidmisega. Lisaks annab aastale ja ka järgmisele tooni Sangaste lossikompleksi külastuskeskuse arendamine ja ehitamine koostöös AHAA keskusega ja eurorahade abiga. Kokku läheb suurehitus maksma ca 3 miljonit eurot, millest lõviosa annab EU ja omaosaluse katavad meie partnerid. Vallal on 2016 vaja katta ehitust ja sisustamist ettevalmistavad kulud (projekteerimine, taotluse koostamine, projektijuhtimine jne). Tegemist oleks lähiaastate ühe suurimast euroraha investeeringuga Valgamaal. Selle võimaluse saamise nimel Sangaste valda on omajagu, verd ja higi valatud.

Tahame laiendada turvakaamerate võrgustiku, et tagada parem turvatunne elanikele. Plaanis on parendada ka perearsti võimalusi. Samuti otsime rahastamisvõimalusi Sangaste alevi keskküttetorustiku asendamise lõpule viimiseks ning katlamaja uuendamiseks. Seoses viimati mainituga alustame ka Sangaste alevi keskosa planeeringut, et uus katlamaja ja vabatahtlike päästetepoo ehitada ning lammutatud „punase maja“ uus ehituslahendus leida. Niimoodi tekiks Sangaste asulale uus ilus „keskkoh“ nii ürituste kui ka olmeasjade tarbeks nn „Silva“ keskusele täienduseks ja lisaks.

Jätub ka „Keeni kaunimaks“ projekt. Kavas on asfalteerida bussijaama plats ja sissesõit tööstuste juurde, paigaldada kaamerad keskusse jne. Koostame ka korraliku haljastusprojekti, millega lahendaksime ka parkimistaskute rajamise majade vahele. Samuti visuaalsed värvilahendused jms., millega asularuumile „elu“ juurde

anda. Taotleme ka KIKi abil pargile ühte tõsise-mat noorenduskuuri, kui meie taotlus heakskiidu saab. See kõik saab toimuda vaid asula elanike osavõtul ja kaasabil.

Asularuumide osas on veel plaan kujundada ühtses stiilis asulanimetuste tulikirjad Keeni, Sangaste ja Lossiküla tarbeks. Samuti ühes stiilis külasiltide ja postkastide kujundamine.

Lossi sissesõidu allee ja ka lossi ümber tehakse arboristitööd, millega eemaldatakse ohtlikud puud ja oksad ning kujundatakse võrad.

Sangaste sissesõit planeeritakse lõplikult ära, et anda sellele sobilik väljanägemine. Planeerime puhkeala täiendamist (näiteks väiksem purskkaev? Kell? Jne), haljastust ja visuaalseid lahendusi ala ilmastamiseks.

Plaanis on veelgi tugevdada valla projektide koostamise ja kirjutamise tööd, et maksimaalselt kasutada ära EU rahastamise võimalused meie kandi heaks seni, kuni veel saab.

Vallale oli 2015 edukas aasta nii rahaliselt kui ka tulevikku planeeritava osas. See on nii tänu meie vallatöötajate meeskonna tublile tööle, volikogu koostöövõimekusele ja valla ettevõtjate ettevõtmistele. Samuti tänu Sangaste valla rahva toetavale ja kaasavale suhtumisele. Oma kõva panuse meie kandi hüvanguks on andnud nii vabatahtlikud päästjad kui ka „Rukikiküla“ pusi-jad-tegijad, seltsielu hinged jt. Aitäh teile kõigile!

Võtan julguse soovida head uut aastat veelkord kõigile (artikkel valmis enne 6. jaanuari, nii et kõigile lugejaile „välja tegema“ ehk ei pea)! Soovin kõigile positiivsust ja vastuhakku „vinguviulile“ iseendis ja kaaskodanikes! Osakem kõik „saapaid porist“ leida, mitte neid sinna „kaotada“! (ka siis osates „leida“, kui ka tegelikult „kaotasimegi!“)

Jõulise positiivsusega avatud aastasse, armas kogukond ja head naabrid!

Vallavanem KAIIDO TAMBERG

AMETLIK INFO

Sangaste Vallavolikogus

16. novembril 2015

- Võeti vastu **2015. aasta lisaeelarve**.
- Nõustuti Öru Vallavolikogu ettepanekuga haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamiseks eesmärgiga moodustada Öru, Karula, Täheva, Tõlliste, Sangaste, Puka ja Palupera valla põhjal üks kohaliku omavalitsuse üksus.
- Maksti Vene Föderatsioonis Pihkva oblastis toimunud Eesti-Läti-Vene piiriülese koostööprogrammi foorumil välislahetuses viibinud **vallavanemale Kaido Tambergile** välislahetuse päevaraha ja hüvitati majutuskulud.
- Maksti Vene Föderatsioonis ja Läti Vabariigis Euregio kolme riigi omavalitsusjuhtide ringsõidul välislahetuses viibinud **vallavanemale Kaido Tambergile** välislahetuse päevaraha.

Sangaste Vallavalitsuses

- Väljastati projekteerimistingimused **Aimar Milterile** Pringi külas asuvatel **Ojaveere** ja **Ojaveri kinnistutel** veehoidla ehitusprojekti koostamiseks.
- Eraldati vallaeelarve reservfondist 2383 eurot **Keeni jalgratta- ja jalgteevalgustuse rajamise** kulude katmiseks.
- Eraldati vallaeelarve reservfondist 23 987 eurot, sellest vallavalitsuse majandamiskuludeks 3547 eurot, maanteetranspordile 3100 eurot, turismile 8000 eurot, heakorrale 1000 eurot, veevarustusele 7840 eurot ning elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks 500 eurot.
- Eraldati vallaeelarve reservfondist 7242 eurot, sellest heakorrale 850 eurot, kommunaalmajanduse arendamiseks 101 eurot, tänavavalgustusele 278 eurot, elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks 1141 eurot, laste muusikakoolidele 396 eurot, noortekeskusele 458 eurot, seltsitegevuseks 121 eurot, ringhäälingu- ja kirjastamisteenustele 447 eurot, lasteaedadele 2278 eurot, puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks 712 eurot ja muuks sotsiaalseks kaitseks 460 eurot.
- Kinnitati **Keeni Põhikooli hoolekogu** koosseisu volikogu esindaja **Rando Undrus**, õppenõukogu esindajad **Kadri Hillak** ja **Airi Korbun**, õpilaste esindaja **Brandon Undrus**, kooli toetavate organisatsioonide esindaja **Marju Karavin**, vilistlaste esindaja **Revo Falkenberg** ning vanemate esindajad **Rait Elvet**, **Jüri Hinn**, **Maiken Kutsar**, **Meelis Kõiv**, **Ly Käärrik**, **Jana Liivamägi**, **Kadri Luik**, **Raili Mandli**, **Anneli Puksov**, **Marge Roio**, **Laila Saar** ja **Maili Zimbrot**.
- Otsustati korraldada **lihthange** “Sangaste Vallavalitsuse ametiauto kasutusrent”.
- Nõustuti Sarapuu külas asuva 31,91 ha suuruse **Räbali maaüksuse** riigi omandisse jätmisega riigi maareservina.
- Nõustuti Pringi külas asuva 6860 m² suuruse **Harjukese maaüksuse** riigi omandisse jätmisega **Valdek Kiiveri** omandis olevate ehitiste teenindamiseks vajaliku maana, millele seatakse hoonestusõigus.
- Määrati ehitise teenindamiseks vajalik maa kolmekümne viiele ehitisele.
- Vabastati üks isik korraldatud jäätmeveoga liitumisest.
- Määrati õpilase oktoobrikuu sõidukulu hüvitamiseks õpilaste sõidusoodustused kuuteistkümnele isikule kogusummas 243,79 eurot.
- Määrati õpilase novembrikuu sõidukulu hüvitamiseks õpilaste sõidusoodustused seitsmeteistkümnele isikule kogusummas 313,97 eurot.
- Määrati õpilase detsembrikuu sõidukulu hüvitamiseks õpilaste sõidusoodustused neljale isikule kogusummas 43,23 eurot.
- Määrati novembrikuu toimetulekutoetus üheteistkümnele isikule kogusummas 1486,16 eurot.
- Määrati detsembrikuu toimetulekutoetus kolmeteistkümnele isikule kogusummas 1589,22 eurot ja täiendav sotsiaaltoetus ühele alaealiste perekonnaliikmetega toimetulekutoetuse saajale summas 15 eurot. Rahuldumata jäeti ühe isiku avaldus.
- Määrati detsembrikuu vajaduspõhine peretoetus kümnele isikule kogusummas 855 eurot.
- Määrati kingipakist koosnev jõulutoetus kolmesaja kaheksa vanaduspensionäri kogusummas 924 eurot ning kingipakist koosnev jõulutoetus kaheksa kahele lapsele kogusummas 606 eurot.
- Määrati sünnitoetus kahele isikule kogusummas 320 eurot.
- Määrati ühekordne sotsiaaltoetus kolmele isikule kogusummas 325 eurot.
- Määrati puudega inimestele osutatud sotsiaalteenuste kulude katmiseks toetus kaheksale isikule kogusummas 555,80 eurot.
- Lõpetati puudega inimese täiendava toetuse maksmine kahele isikule.

SAIMA TELL

August Gailit 125

23.01.2016
Algus kell 13.00
Sangaste lossis

Sisse juhatab NIPERNAADI

Sõna võtab AGO-ENDRIK KERGE

Valgamaa koolide õpilaste ETTELUGEMISVÕISTLUS

Vaheajal ringkäik lossis

KATKENDID MUUSIKALIST "NIPERNAADI" esitavad MTÜ Kungla ja segakoor Rõõm

Muudatused alates 1.01.2016. a sotsiaalvaldkonnas

Seoses uuel aastal toimuvate muudatustega sotsiaalvaldkonnas olen ma sel sügisel külastanud mitut infopäeva ning üsna mitu seisab veel ees. Kuna neil infopäevadel jagatavad uudised puudutavad üsna paljusid, otsustasin hakata seda infot jooksvalt kohe ka teiega jagama. Miks juba nüüd? Sest muudatusi tuleb päris palju ja ühte lehte info lihtsalt ära ei mahuks, seega saate te tõenäoliselt lugeda üsna mitmest järgnevast lehest järjejuttu teemal „kõik, kõik on uus jaanuaris“. Alustame infoga, mida osa teist on tõenäoliselt lugenud ka laupäeva, 31. oktoobri „Valgamaalases“ lk. 8 avaldatud Sirje Lemmiku artiklist.

Isikliku abivahendi kaart (märkused allpool oleva artikli juurde)

Juba aastaid on riik võimaldanud vajadusel soodustusega (so kordades soodsamalt kui poes või apteegis) osta mähkmeid või käimiskeppi, laenutada ratastooli või potitooli või soetada kuuldeaparaati või nägemiseabivahendeid jpm. Selleks on tulnud inimesel kõigepealt pidada nõu oma (pere)arstiga, võtta perearstilt tõend abivahendi vajaduse kohta ning minna maavalitsusse, kust saadud isikliku abivahendi kaardiga on edasi pöördutud spetsiaalsesse abivahendi ettevõttesse. Kes ise pole saanud minna, sellele on kaardi koju toonud sotsiaaltöötaja või koduhooldustöötaja, vahel ka lapsed või hooldajad.

KELLEL ON KAART OLEMAS, EI PEA SEDA 2016 UUESTI TAOTLEMA. AGA UUTEL SOOVIJATEL TULEB ALATES 1. JAANUARIST 2016 PEREARSTITÕENDIGA JA ENDA ISIKUT TÕENDAVA DOKUMENDIGA (pass, ID-kaart) MINNA PENSIONIAMETI BÜROOSSE (samasse kohta, kust taotlesite lastetoetusi ja pensioni). Sangaste

valla elanikel tuleb seega pöörduda Sotsiaalkindlustusameti Lõuna Pensioniameti Viljandi büroo Valga klienditeenindusse **aadressil Kesk 12 Valga linn. Lahtiolekuajad** on järgmised: E 8.30-18.00, T, K, N 8.30-16.30, R 8.30 – 13.00.

Arstitõend võib olla saadud ka eriarstilt (nt kõrvaarstilt, kirurgilt) või on abivahendi vajadus pandud kirja isikule koostatud rehabilitatsiooniplaanis.

Kes ise kohale minna ei saa, võivad esitada avalduse **elektrooniliselt** ID-kaardiga antud digiallkirjaga (ka arstitõend tuleb siis arvutisse skanneerida) **või saata selle kirjaga** (siis panna kaasa perearsti tõendi koopia, sest originaali läheb hiljem endal vaja). Kaart saadetakse inimesele koju posti teel, kui vastav „linnukes“ on blanketil õigesse kohta tehtud. VASTAVA TAOTLUSE BLANKETI SAAB KA VALLAMAJAST SOTSIAALTÖÖTAJA KÄEST.

Ja kuhugi ei ole kadunud ka võimalus tuua kõik vajalikud paberid sotsiaaltöötajale vallamajja ning täita siin ära avaldus – mina viin need esimesel linnakülastusel pensioniametisse kohale ja toon kaardi pärast tagasi. See võib lihtsalt pisut kauem aega võtta, sest linna ei sõida ma mitte iga päev. Isikliku abivahendi kaardiga ja perearstitõendiga tuleb **edasi minna juba ettevõttesse**, kust abivahendeid soovitakse osta või rentida. Tõendi võtab ettevõtte endale, kaardi saab inimene tagasi ja selle peab iga kord kaasa võtma, kui inimene asutusse läheb, sest sinna märgitakse üles kõik ostud ja laenutused. Valgamaal tegutseb OÜ ITAK Valga Haigla ruumides (sissepääs peaukse ja kiirabi ukse vahelisest uksest) teisipäeviti ja kolmapäeviti kell 9-17 ja neljapäeviti kell 9-14 aga inimene võib pöörduda sobiva ettevõtte poole

ka Tartus (nt spetsiaalsete jalanõude või tallatude valmistamiseks, proteeside tegemiseks) või muudes linnades või võtta nendega üldse ühendust läbi interneti või telefoniteel (nt Tervise Abi korraldab väikevahendite saatmise postiteel). Seda, kust võiks sobiva vahendi saada, kui palju miski maksab jne saab inimene küsida pensioniameti töötaja käest.

Igaks juhuks hoiatan neid, kellel on kaart olemas ja perearsti tõend võetud juba ammu, et ALATES 1.01.16 PEAB PEREARSTI TÕEND OLEMA VÄGA TÄPNE, kõik abivahendid tuleb üksikult loetleda. Kui tõendil oli kirjas, et te vajate küünarkeppi, siis saate te laenutada küünarkepi, aga ratastooli laenutamiseks peab see tõendil eraldi kirjas olemas või tuleb võtta uus tõend. Kui vanal tõendil oli kirjas, et isik vajab mähkmeid, on kõik korras, mähkmeid te ka saate, aga kui kirjas oli, et isik vajab „uriinipidamatuse vastaseid abivahendeid“, siis tuleb võtta uus, täpsustatud tõend juba jaanuaris. Minu soovitus on JAANUARIS enne esimest linna sõitmist HELISTADA OÜ ITAK'ISSE JA KÜSIDA ÜLE, kas peate enne nende juurde minemist perearstilt uue tõendi võtma ja mis abivahendid tuleks arstil sinna eraldi välja tuua.

UUS on ka KOGU ABIVAHENDITE LOETELU, selle müügi-laenutuse põhimõtted, piirmäärad, abivahendi aegumistähtajad jms. Kui inimesel tekib mingi probleem, näiteks tahab peale operatsiooni küünarkeppi ainult ajutiselt laenutada, mitte välja osta (reeglina on see ainult müügiks ja laenutada ei saa), siis saab inimene esitada oma mure kohta kirjaliku taotluse ikka pensioniametile. Kogu abivahendite kohta saava **info saabki alates jaanuarist pensioniametist telefonil 16 106**.
PILLE SIKK

abivahendit, mis puudub riigi poolt osaliselt hüvitatavate abivahendite loetelus (lisada kaks võrdset alustel hinnapakkumist);
abivahendit, mille puhul on abivahendite loetelus piirhinna kohta märgitud „eritaotlus“ (lisada kaks võrdset alustel hinnapakkumist);
kasutusaja piirimiidi suurendamist (põhjendatud vajadus diagnoosist või funktsioonihäirest tulenevalt);
abivahendi piirhinna ühekordset suurendamist (lisada kaks võrdset alustel hinnapakkumist);
erimenetlust mõnel muul juhul.

Erimenetlust taotledes on vajalik esitada arstitõend või rehabilitatsiooniplan. Erimenetluse taotlus on kättesaadav SKA kodulehel alates 01.01.2016.a ning klienditeeninduses. Taotlust saab esitada posti, e-posti teel või klienditeeninduses. Juhul, kui isik vajab abi abivahendi väljavalimisel, hinnapakkumiste küsimisel, erimenetluse vajaduse täpsustamisel, on isikul õigus pöörduda Astangu Keskkonnakohanduste ja Abivahendite Teabakeskuse poole üldnumbril 687 7231 või kirjutada aadressil kat@astangu.ee.

SKA teeb erimenetluse taotluse osas kas rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 30 kalendripäeva jooksul. Vajadusel kaasab SKA erimenetluste käigus eksperte (nt Astangu Keskkonnakohanduste ja Abivahendite Teabakeskuse), kes aitab ja nõustab abivahendite vajaduse tuvastamisel ja vajaduse hindamisel.

Erimenetluse otsus saadetakse taotlejale posti teel, mis tuleb ettevõttesse pöördumisel kaasa võtta. Ilma erimenetluse otsuseta ei saa ettevõtte määruse tingimustega mitte kooskõlas olevat abivahendit väljastada. Samuti peab kaasa võtma arstitõendi või rehabilitatsiooniplaani ning isikut tõendava dokumendi.

Infot abivahendite süsteemi kohta, isikliku abivahendi kaardi ja erimenetluste kohta ning sotsiaalministri poolt allkirjastatud määruse riigi poolt hüvitatavate abivahendite ja piirhindade kohta saab:

E-post: info@sotsiaalkindlustusamet.ee
abivahendid@sotsiaalkindlustusamet.ee
www.sotsiaalkindlustusamet.ee
Infotelefon 16106

Swedbank

Swedbank Sangastes

Sularaha väljamakse poest

Kodukaupade kauplus

(Valga mnt 11 Sangaste, Sangaste)

Finantsteenuseid pakub Swedbank AS ja finantsteenuste tingimustega saate tutvuda www.swedbank.ee. Lisainfot panga teenuste kohta saate 24h nõustamiskeskuse telefonilt 6 310 310.

Tähelepanu!

Riik on kehtestanud alates 1.01.2016 uued piirmäärad riiklike toetuste taotlemiseks.

Toimetulekutoetuse arvestamisel on pere esimese liikme või alaealise lapse piirmäär 130 eurot ning iga järgneva täisealise pereliikme piirmäär 104 eurot kuus. Seega üksi elav täiskasvanu saab toetust taotleda, kui tema sissetulekud jäävad alla 130 euro kuus või tal jääb sellest summast vähem kätte peale eluasemekulude tasumist. Kahe täiskasvanuga pere sissetulekupiir on seega 234 eurot kuus ja ühe lapsega üksikvanemal 260 eurot kuus.

Vajaduspõhise peretoetuse sissetuleku piirmääraks on uuest aastast: 358 eurot ema kohta + 107,4 eurot alla 14-aastase lapse kohta või 179 eurot vähemalt 14-aastase pereliikme kohta (nii täiskasvanu kui vanem laps). Seega näiteks ühe lapsega üksikvanema sissetulek peaks 45-eurose toetuse saamiseks olema väiksem kui 465,4 eurot või 537 eurot kuus, sõltuvalt lapse vanusest.

Kuidas toimub toetuse arvestamine, milliseid dokumente küsitakse jms saab teada Sangaste valla kodulehelt vallaelanikule suunatud „sotsiaalhoolekande“ rubriigist. NB! toimetulekutoetuse taotlemiseks peavad avaldus ja lisadokumendid olema esitatud enne 20. kuupäeva; vajaduspõhise peretoetuse taotlemisega on aega kuu viimase tööpäevani.

PILLE SIKK, sotsiaaltöötaja

Tähelepanu!

Sangaste vallavalitsus on paigutanud Keeni külas (Noortekeskuse juurde) ja Sangaste alevis (Kooli 9 prügikastide juurde) liivakonteinerid puisteliivaga. Suurema selguse huvides on neile kirjutatud „Liiv“.

Nüüd saavad isegi need, kellel muidu kont kohus, oma kontide murdmist ära hoida.

Ehk siis võta kastist ja puista oma maja ette, kui libedus laiutab! Ära raiska väärt kraami niisama ega kasuta kassiliivaks!

Edasiselt on piltlikult öeldes tänava karedus meie endi kätes! Kui libe, tuleb kastist võtta ja puistata! Ja pole enam vaja selleks helistada 112!:-)

Ilusat talveilma ja kindlat jalgealust!

KAIDO TAMBERG

Abivahendite süsteemi korraldus

Alates 01.01.2016 muutus põhjalikult sotsiaalvaldkonna abivahendite teenuse korraldus, muutes teenuse inimesele kättesaadavamaks ning asjaajamise kiiremaks.

Isikliku abivahendi kaart

Alates 1. jaanuarist 2016 võtab uute isikliku abivahendi kaardi taotlusi vastu Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi SKA). Samuti hakkab Sotsiaalkindlustusamet vajadusel väljastama kaardi duplikaate.

Kaardi või duplikaadi taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile vastav taotlus e-posti või posti teel või pöörduda SKA klienditeenindusse. Taotluse vorm on leitav SKA kodulehelt (rubriik: blanketid). Klienditeeninduste asukohad ning lahtiolekuajad leiab SKA kodulehelt www.sotsiaalkindlustusamet.ee.

Abivahendi saamiseks, mis ei ole otseselt seotud inimese töötamisega töökohal, peab inimesel olema õigustatus, arstitõend või rehabilitatsiooniplan ning kehtiv isikliku abivahendi kaart (edaspidi IAK).

Õigustatud isik on:

- kuni 18-a laps;
- kuni 18-a puudega laps;
- 18 – 63-a tööealine isik, kellel on tuvastatud töövõime kaotus 40 % või enam;
- 18-a ja vanem puudega isik enesehoolde- ja kaitseabivahendite ostuks;
- alates 18-a tööealine isik, kellel on tuvastatud osaline töövõime või töövõime puudumine;
- 63-a ja vanem vanaduspensionialine isik; rinnaproteesi ostmiseks;
- isik, kellel on tuvastatud kuulmislangus alates 30 detsibellist, kuulmisabivahendite ja heli ülekandesüsteemide ostmiseks;
- silmaproteesi ostmiseks.

Uue IAK saamiseks peab kaardi taotlejal olema: kehtiv arstitõend või rehabilitatsiooniplan, kus on märgitud abivahendi vajadus ISO-koodi täpsusega (enne 01.01.2016 väljastatud tõendil või rehabilitatsiooniplanil peab olema abivahendi

nimetus või kirjeldus);
välismaal õppiva 18-26-a isiku puhul ka koolitõend;
klienditeeninduses kaardi taotlemisel isikut tõendav dokument.

Kehtiva IAK omanik pöördub abivahendi saamiseks otse abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte poole. Alates 2016. aastast ei ole maakondlikke piiranguid abivahendeid müüva või üüriva ettevõtte valimisel. Abivahendi saamiseks on inimesele õigus pöörduda enda poolt valitud abivahendeid pakkuva ettevõtte poole, kellega SKA on sõlminud lepingud. Info ettevõtetest on kättesaadav SKA kodulehel alates 01.01.2016.

Järjekorrad

Kui konkreetse abivahendi eelarve on lõppenud, on võimalik ennast ettevõttes suulise soovivaaldu- se alusel järjekorda lisada. Järjekorra saabumisel saadab SKA isikule posti teel järjekorra saabumise teate. Isik peab järjekorra teate saamisel **60 päeva jooksul** pöörduma endale sobiva abivahendit pakkuva ettevõtte poole ning võtma kaasa:

- saadud järjekorra teate,
- isikut tõendava dokumendi,
- isikliku abivahendi kaardi,
- arstitõendi või rehabilitatsiooniplaani.

Ettevõtte väljastab abivahendi ainult järjekorra teate ettenäitamisel.

Erandkorras abivahendi ostmisel või üürimisel tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise taotlemine (edaspidi erimenetlus).

Erimenetluse juhud, kus isik taotleb:

omaosaluse vähendamist, kuna isikul on tulenevalt majanduslikust olukorrast raske omaosalust tasuda (vajalik isiku selgitus ja tõend toimetulekutoetuse maksmise kohta);
uut abivahendit enne talle hüvitatud sama ISO-koodiga abivahendi kasutusaja lõppu (abivahend on sobimatu tervislikel või temast mitteole- nevatel põhjustel) – vajalikud isikupoolsed selgitu- sed/põhjendused;

KUULUTUSED

Müüa kuivad pakitud pliidi puud ja kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5056107

Lihaveisekasvatusega tegelev ettevõtte **ostab või rendib põllu- ja rohumaid**. Sobivad ka võsastunud maad. heizung oy@eesti.ee Tel. 511 3543

Korralik, kogemustega 40a mees teeb **siseviimistlust ja puusepatöid**. T. 51914845

Viisakas üürnik otsib **korterit või tuba Otepää piirkonnas**. 56911059 Kaio.

Peremehe surma tõttu **ära anda taksikoer**. Tel. 5194 9766.

Üksik naine soovib **üürida 1 või 2-toalist keskkütttega korterit**, soodsas hinnaga. Tel. 5358 3681

Tere!

Olen **SERTIFITSEERITUD OSHO MEDITATSIOONIDE** juhendaja.
SOOVIN jagada OSHO TARKUST ja ARMASTUST!

ESIMENE, tutvustav kursus toimub **16.01.2016 algusega kell 13.00** Nõuni Kultuurimajas ja see on TASUTA.
PALUN pange selga liikumist võimaldavad riided, kaasa õhuke võimlemismatt ja väike padi!!
OLED VÄGA OODATUD!!!

ARMASTUSEGA, Ülla!

Kõik prilliraamid

25-70% odavamad

OTEPÄÄ PereOptika - Lipuväljak 7, Otepää (tel. 7333 258, gsm +372 56970602, otepa@optiline.ee)

Optometristi vastuvõttud :
22. jaanuar Merle Puusepp, 28. jaanuar Marjete Kuusk
Registreeru telefonil 7333258. Vaata kodulehte www.optiline.ee

ÜLDEHITUS – REMONTTÖÖD

OMANIKU JÄRELVALVE

EhitusEST OÜ
506 7848

ehitusest@gmail.com
www.ehitusest.eu

MTÜ Karukäpp korraldab töötoa
19. veebruaril kell 18 vallamaja III korruse ruumis 304.

Täiendav info tel. 51 53 248

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

Atria Eesti
Hea toit – parem tugu.

Atria Farmid OÜ võtab tööle
Teedla farmi, asukohaga Rõngu vald, Tartumaa

FARMITÖÖTAJA JA

TEHNIK - FARMITÖÖTAJA

Farmitöötaja põhilised tööülesanded on:
sigade igapäevane hooldamine ja jälgimine
osalemine sigade komplekteerimises

Tehnik – farmitöötaja põhilised tööülesanded on :
farmiseadmete hooldus ja korrashoid,
vajadusel sigade jälgimine ja komplekteerimine

Võtame tööle täistööajaga, tähtajatult.
Meie juures ootab sind stabiilne töö ja sissetulek ning Atria Eesti töötajatele kehtivad omatöötaja hüved ning soodustused.
Kandideerimiseks saada oma kontaktandmed ja töökäigu kirjeldus aadressil Metsa 19, Valga 68206 või e-posti aadressil : personal@atria.com
lisainfo telefonil Olav 5151679

Otepää Teataja

Avaldame kaastunnet Arne Vasemäele kalli

EMA

surma puhul.

Töökaaslased

Ei tulek ega minek ole meie teha, vaid see, mis sinna vahele jääb, see on elavate mäletada.

Südamlik kaastunne Merikesele, Helenile ja lähedastele armsa

TÕNIS KAUR

kaotuse puhul.

Töökaaslased Otepää MAXIMAST

Las küünlavalgus mälestusi paitab ja kaotusvalu leevendada aitab.

Siiras kaastunne Leilile ja kõigile omastele

TOOMAS DANILASE

kaotuse puhul.

Helmi ja Ene peredega.

Elu on kui tundmatu tee, iial ei tea, kus lõpeb see...

Südamlik kaastunne Leilile ja tema lähedastele kalli

TOOMAS DANILASE

kaotuse puhul.

Majarahvas

Avaldame kaastunnet Meelisele venna

TOOMAS DANIASE

kaotuse puhul.

Otepää Motoklubi

Südamlik kaastunne Kiina ja Tiitu peredele kalli

ENDEL ALTERI

kaotuse puhul

Tamara ja Kalju

Südamlik kaastunne Leilile ja Meelisele kalli poja ja venna

TOOMAS DANILASE

kaotuse puhul.

Tiitu ja Endrik Kuk

Südamlik kaastunne Leilile ja Meelisele kalli elukaaslase

AIN SALVE

kaotuse puhul.

Helju ja Valve peredega

Südamlik kaastunne Leilile ja Meelisele kalli elukaaslase

AIN SALVE`T

Avaldame kaastunnet Maiale.

Perek. Sepp, Kotkas, A.Fjodorov, K.Fjodorov, Adamson, Veermets, Raave ja M.Reigo.

Südamlik kaastunne Leilile kalli poja

TOOMASE

kaotuse puhul.

Ansambel Laulurõõm

Südamlik kaastunne Leilile kalli elukaaslase

AINI

kaotuse puhul.

Aares perega

Südamlik kaastunne Enele ja Evele peredega kalli

JUTA RAUDSEPA

kaotuse puhul.

Lea ja Rein

Üks tee on lõpuni käidud, üks süda vaikinud...

Avaldame siirast kaastunnet Mallele, Arvetile, Margusele ja Triinule peredega kalli ema, ämma, vanaema, vanavanaema

LEIDA LAAS

kaotuse puhul.

Perekond Feldmann ja Helju.

Avaldame kaastunnet Meelisele venna

TOOMAS DANILASE

kaotuse puhul.

Anni Kõiv ja Ants Orasson perega.

Mälestust sa hellu väärid, väärid austust, sõnu häid. Mälestuste kauneid jälgi meie hinge sinust jäi.

Kallist

ELMAR SAART

mälestavad

25. surma aastapäeval lesk, lapsed Kea ja Heiki peredega.

Üksik naine soovib üürida 1 või 2-toalist keskkütttega korterit, soodsas hinnaga. Tel. 5358 3681

Avaldame kaastunnet Meelisele perega kalli venna

TOOMAS DANILASE

kaotuse puhul.

Anni Kõiv ja Ants Orasson perega.

Südamlik kaastunne Leilile kalli elukaaslase

AIN SALVE

kaotuse puhul.

Helju ja Valve peredega

Südamlik kaastunne Leilile kalli elukaaslase

AIN SALVE`T

Avaldame kaastunnet Maiale.

Perek. Sepp, Kotkas, A.Fjodorov, K.Fjodorov, Adamson, Veermets, Raave ja M.Reigo.

Otepää winter triathlon
ITU European Championships 2016

23. jaanuar 2016

Eesti ja Euroopa meistrivõistlused talitriatlonis

Tehvandi Spordikeskus, Otepää

Juuniorid ja paratriatleedid
3km jooks | 5km maastikurattasõit | 4km suusatamine

U23, eliid ja vanusegrupid
6km jooks | 10km maastikurattasõit | 8km suusatamine

Eelregistreerimine on avatud kuni 10. jaanuarini!

Lisainformatsioon on leitav www.wintertriathlon2016.eu

ITU MEIE LIIGUME

Selle talve põnevaim talispordiüritus!

22. JAANUAR 2016
PÜHAJÄRVE LAULULAVAL,
OTEPÄÄL
20:00

Laulurõõm on tasuta!

Lumemaagia

Eesti IV Talveõõlaulupeol on kavas 17 talveteemalist laulu.

Võta sõber kaasa ja tule laulma!

Kohal eeslauljad, teiste seas: Margit Tali, Lauri Saantalu, Ott Kartau, Annabel Guitlar, Raen Väikene, Alen Veziko, Loores All jt. Öhtut juhib Martin Veisman

Talveteemaliste korraldajad:

Winter place, Oti Põhja, COMEBACK, RESTORAN, GMP, Clubhotel, LEMMIK, Otepää

JAANUARIS

as MEHKA

OREGON

OSTES JUHTPLAADI SAAD KETI TASUTA!

SOODSAD
plaadi ja keti komplektid
enamlevinud mootorsaagidele
pikkusega 13", 14" ja 15".
25.- KOMPLEKT

Otepää kauplus: Valga põik 3, tel 766 1890
Valga kauplus: Pikk 4, tel 767 9180

Palveränduri

kasutatud kaupade pood
(Pärna 15, Otepää)

avatud alates
14. jaanuarist
N, R 14-18.00, L 10-13.00.

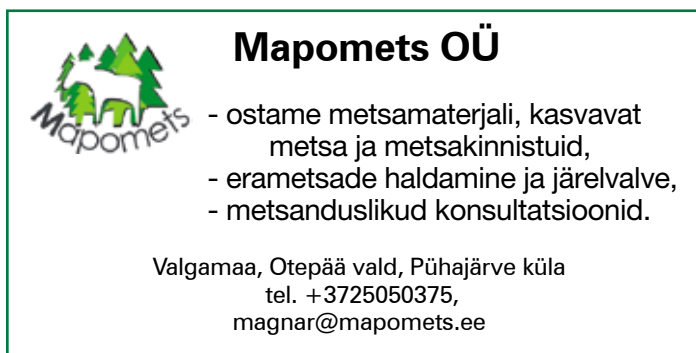

PUKSIIRABI

KÄIVITUSABI

24 h

tel. 525 5545

Mapomets OÜ

- ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsakinnistuid,
- erametsade haldamine ja järelvalve,
- metsanduslikud konsultatsioonid.

Valgamaa, Otepää vald, Pühajärve küla
tel. +3725050375,
magnar@mapomets.ee

EDGARI
külastamaja, pood, trahter

Edgari pagarituba
pakub tööd
pagar-kondiitritele.

Väljaõpe kohapeal.
Helista julgesti tel: 53557799

In memoriam

Elmar Maasik

20. mai 1927 – 25. detsember 2015

Seda, et Purtsi külas toimetab üks eriline mees, teadsin juba maast madalast. Juhtumisi elasid tema naabruses mu vanavanaema ja vanatädi. Täiskasvanute vestlustes nimetati ikka Elmar Maasiku nime ning räägiti, et ta kogub igasuguseid asju ja kodukan-diga seotud inimeste elulugusid.

Paar aastat tagasi sõitsime muusikali "Viimane Puka pritsimees ehk Täskud ... täis" projektijuhi Anneli Ufferti ja kunstnik Esti Kittusega Purtsi, et paluda kodu-uurijalt autentset materjali pritsimeeste kostüümide valmistamiseks.

Elmar Maasiku juures avanes vapustav vaatepilt: vastaski tõele jutt, et kõik, mida andis ümbruskonnast korjata, oli ta oma tallu kokku kogunud, süstematiseerinud ning oskas igast pisimastki esemest põhjalikult rääkida. Kõrvuti suure hulga vana aja asjadega hakkasid silma üsna uued, näiteks mitu arvutimoni-tori.

Eeldasime, et kunstnik saab pritsimeeste kostüümid kavandada vanade fotode järgi, mida kodu-uurijal leidis rohkesti, kuid meie üllatuseks oli Elmar Maasikul olemas suisa eestiaegne pritsimeeste munder koos oluliste lisanditega. Vaat see oli alles vedamine!

Kui U-Tuuri "pritsimehed" käisid mõni aeg hiljem Tallinnas laulupeol, äratasid nende täpselt järele tehtud kostüümid huvi isegi Järva-Jaani tuletõrjemuuseumi eestvedajas, kes poseeris oma eestiaegses vormis koos U-Tuuri dirigendi Evald Raidmaga. Mehed nägid pritsimeeste mundrites välja nagu kaks tilka vett.

Kõige rohkem võlusid meid aga toona üle 85-aastase Elmar Maasiku vitaalsus ja vaimuerksus. Uurisime, kus ja kuidas käib ta endale leiba ja muud toidukraami ostmas. Selgus, et kui vaja, istub jalgrattale ja sõidab Pukka (ligi kümme kilomeetrit!). Liinibussi kasutab aga sõiduks Tartusse. "Kas arsti juurde?" – "Ei," imestas vanahärra meie ennatliku järelduse üle ja lisas enesestmõistetava lihtsusega: "Tartus käin kirjandusmuuseumis."

Nii esimese külastuse ajal kui ka hiljem, mil viisime pritsimeeste originaalvarustuse ja fotod tänuga tagasi, vaevas Elmar Maasikut mure, mis saab tema kogust pärast tema lahkumist.

Oleks ilus ja õige, kui aastakümnetepikkune töö leiaks väärilise koha mõnes muuseumis. Puka vald ja meie kõik võlgname seda talle.

Muusikalistide nimel
ESTA HAINSAU

Otepää Vallavalitsuses
saab tööd

lastekaitse spetsialist

Töö kirjeldus:

- lastekaitsetöö korraldamine Otepää vallas, eestkostetasutuse rollist tulenevate tööülesannete täitmine, lastele ja lastega peredele suunatud riiklike ning kohalike toetuste ja teenuste korraldamine,
- erivajadustega laste hoolekande korraldamine,
- laste ja perede nõustamine,
- tugiteenuste võrgu väljaarendamise jätkamine ning koostöö lastetasutuste vastavate spetsialistidega.

Nõuded kandidaadile:

- kõrgharidus (eelistatult sotsiaal- või käitumisteadused),
- eesti keele oskus kõrgtasemel, ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil,
- laitmatu renomee,
- iseseisvus ja analüüsivõime, empaatiavõime, pingetaluvus, kohusetunne,
- hea suhtlemisoskus, organiseerimis- ja algatusvõime, meeskonnatöö oskused,
- töövaldkonnaga seotud seadusandluse tundmine ja oskus töötada vajalike andmebaasidega,
- B-kategooria juhiloa olemasolu.

Kasuks tuleb:

- avalikus teenistuses töötamise kogemus,
- eelnev kogemus laste hoolekande alal,
- STAR-programmi tundmine,
- projektitöö kogemus.

Omalt poolt pakume:

- huvitavat ja vastutusrikast tööd,
- koolitus- ja arenevõimalusi,
- sõbralikku toetavat kollektiivi,
- konkurentsivõimelist palka.

Kandideerimiseks palume saata hiljemalt 1.02.2016. a avalduse koos palga-sooviga, haridust tõendava dokumendi koopia ning elu- ja töökirjelduse aadressile:
Otepää Vallavalitsus, Lipuväljak 13, 67405 OTEPÄÄ või e-maili aadressile vald@otepaa.ee.
Lisainfo tel: 766 4801; 524 0174.